Postimees

Eesti päewaleht.

Ilmub Eesti Rahwameelse Eduerakonna waimus.

Toimetuse ja talituse adress: „Postimehe“ toimetuselc Tartu. Wene keeli: Въ ред. газ. „Постимесъ“, Юрьевъ (Лифл. губ.). Kõnetraat nr. 80.

Toimetuse kõnetunnid: Rüütli uul. nr. 9, lehe toimetuses, igal äripäewal kella 12—2 lõunal. Päätoimetaja kõnet. k. 12½—2.

Pärnu wäljaande talitus ja toimetus: Pärnus, Rüütli uul. nr. 47. Kõnetraat nr. 119.

Tellida wõib lehte igast päewast alates kuni iga kuu wiimase päewani. **Adressi muutmise** korral tuleb 10 kop. maksta ja wana adress üles anda. **Sõnumata-jäänud numbrid** saadab lehe talitus ainult siis maksuta järele, kui nende tellimine 14 päewa jooksul pärast numbri ilmumist postile on pandud. **Tarwitamata jäänud käsikirjad** hoitakse ainult selleksohase soowi pääle alal. **Käsikirjad,** mis mitte meie alaliste kirjasaatjate poolt ei tule, jääwad hinna alla arwamata, kui neile tasunõudmine pääle ei ole kirjutatud. **Sõnumid ja kirjeldusi** tohib „Postimehest“ ainult hallikat nimetades wõtta.

Kuulutuste nonpareille-rida **10** kop., lehe eesotsas **30** k., wäljaspool kodumaad kuulutusküljel **30** kop., lehe eesotsas **60** kop. Kella 10 e. l. ülesantud kuulutused ilmuwad wõimalikult selsamal päewal.

Tellimisehinna

12 kuu	pääle	postiga	7 rbl.	— kop.
11 „	„	„	6 „	50 „
10 „	„	„	6 „	— „
9 „	„	„	5 „	50 „
8 „	„	„	4 „	90 „
7 „	„	„	4 „	30 „
6 „	„	„	3 „	70 „
5 „	„	„	3 „	10 „
4 „	„	„	2 „	50 „
3 „	„	„	1 „	90 „
2 „	„	„	1 „	30 „
1 „	„	„	— „	70 „

Poolikute kuude numbrid 3 kop. tükk

Wäljamaale 3 korda nädalas saates 11 rbl

Eraldi juurde maksta: „Lastele pooles aastas 15 kop.

Nr. 30. **Laupäewal, 6 (19.) weebruaril 1916.**

Sõda.

Zeppeliinisid ja aeroplanisid oli Riia ja Dwinski wäerinna-osal jälle rohkem lendamas; paljudel kohtadel wisati pommisid.

Baldoni kiwitee piirkonnas anti suurtükkidega tugewasti tuld.

Dnestri ääres, Ussetshko piirkonnas, löödi waenlase kallaletungimised tagasi.

Tshernowitsist põhjaida pool häwitas meie raske batarei ühe waenlase batarei.

Musta mere ranna piirkonnas kihutasid meie wäed wastase mitmelt seisukohalt minema ja wõtsid mehi wangi ning sõjamaterjali ära.

Erserumi wõitlustest teatatakse lähemalt. Türklased on raskesti kahju saanud, kõik sõrdid ja nende ümbrus on Türgi sõjameeste surnukehasid täis.

Saagiks saanud oleme meie Erserumis kõik kindlusesuurtükid ja suure osa wõljasuurtükkidest, eelalgiste teadete järel üle 200.

Türgi wäe riismed taganewad korratult. Meie wäed ajawad neid kange tulisuga taga ja häwitawad neid.

Ida sõjawäli.

Petrogradis, 5. weebr. — Wägede Kõrge Ülemjuhataja staabilt.

Lääne wäerind.

Zeppelinisid ja aeroplanisid oli Riia ja Dwinski wäerinna-osal jälle rohkem lendamas; paljudel kohtadel wisati pommisid. Baldoni kiwitee piirkonnas anti suurtükidega tugewasti tuld. Meie lendurid wistasid Saksa seisukohale Daaleni saarest lõuna pool pommisid. Jakobstadti piirkonnas lasksid sakslased meie kaitsekraawidesse lämmastawaid gaasisid.

Galitsias wistasid meie lendurid 3. weebr. Butshatshile mõne pommi. Dnestri ääres tormas wastane kanakestwa suurtükitule järel meie kaitsekraawidele Ussetshko piirkonnas mitu korda kallale, löödi aga tagasi.

Tshernowitsist põhjaida pool häwitas meie raske batarei oma tulega waenlase batarei.

Musta meri.

Meie laewad jatkasid rannapiirkonnas tegewust. Trapesundist läänepool purustasid nad alalised sillad. Ka häwitasid nad 15 purjelaewa.

Kaukasia wäerind.

Ranna piirkonnas kihutasid meie wäed wastase mitmelt seisukohalt minema ja wõtsid mehi wangi ning sõjariistu, sõjamoona, toidusaineid ja inseneride asju ära.

Järjest selgemaks läheb Türgi wäe lüüasaamise pilt, kes wõitlustes Erserumi juures wäga rasket kahju on saanud. Kindluse sõrdid ja nende lähedal olewad piirkonnad on Türgi sõjameeste surnukehasid täis. Türgi wäe riismed taganewad meie päälelitsumisel korratult ja põgenewad paiguti mitmele poole. Meie wäed ajawad neid kange tulisuga taga ja häwitawad waenlase kolonnade sabad wõi wõtawad nemad wangi. Meie oleme Erserumis kõik kindlusesuurtükid ja suure osa wõljasuurtükkidest saagiks saanud; seni on üle 200 suurtüki üles tähendatud. Pääle selle on meie kätte langenud weel suur hulk suurtükimoona, õige palju käsisõjariistu, mõnikümmend automobili, traadita telegraf ja sillamaterjal. Teiste wõidumärkide, laialises Erserumi kindluse piirkonnas wangiwõetud Türgi sõdatite arw on alles selgimas.

Kaukasia wäerinna sõjawäed on oma iseäralisest jõu kokkuwõtmisest ja enam kui kuupiitusest alalisest wõitlusest waenlasega kõige raskematel maakoha-tingimistel hoolimata, kuna nad ainult wähe kahju on saanud, oma keiserliku ülemjuhataja juhatust mööda uute kangelasetegude pääle walmis.

Erserumi wõtmine.

Tiflisis, 4. weebr. — Meie wäed pidid Erserumile wäga rasketel tingimistel kallale tungima, kuna neil 25-kraadilise külma ja suure tuisuga raskeid mägesid mööda edasi tuli ronida. Meie wägede tublidust tuleb seda enam kiita, et mõni sõrt, millel suurtükka õige tugewasti oli, peaaegu ilma suurtükituleta ära tuli wõtta, sest järstudele mägedele wõidi ainult mäesuurtükka wedada.

Tormijooksmine kestis wahetpidamata ööd kui päewa. Selle järel kui meie esimese joone kestiordid ära olime wõtnud, läksid meie esimese wäesalga meheb 2. weebruari öösl lääne, kindluse-südame poole edasi ja tormasid Siwishli, Agsiatshiki, Topolahi ning Gjasi sõrdile kallale. Teise wäesalga osad jõudsid sellel ajal põhjast alla Erserumi tasandikku, mille järel käsitsiwõitlus algas. Lõunaidast läheneesid Palan-Tekeni sõrdidele uued wäed, kes ka agarat rõõmjooksu algasid.

Türklased panid ägedalt wastu. Koidu ajal wõtsid nad Siwishli sõrdi poolt wihaseid wastukallaletungimisi ette. Tuli äge wõitlus, mille järel türklased õige korratult taganema hakkasid. Siwishli sõrt langes meie kätte. Meie suurtükiwägi toetas jalawäge selles wõitluses tublisti. 3. weebruari hommikuks olid nii hästi Palan-Tekeni sõrdid kui ka kolmas sõrtide wöö, Surp-Nishan, Medshidieh, Asisieh ja Ahali ära wõetud.

Linna läks õige esiti ratsawägi ja alles selle järel jalawägi. Kelle pool 12 keskpäewa ajal oli linn meie käes. Tema on peaaegu täiesti terwe ja ainult mõned walitsuse hooned ning ladud on ära põletatud. Kõik kindluse suurtükid on ära wõetud. Ära riikunud on türklased ainult wähe suurtükka. Ka püssi, sõjamoona ja toiduaineid on palju saagiks langenud. Türklased on otsatu palju mehi kaotanud, mõned sõrtide kraawid on surnukehasid täis. Põgenewate türklaste tagaajamine kestab wahetpidamata edasi.

Meie wägede meeleolu on ülihää. Ükskõik kangelase teod jääwad meie sõja-ajaloo lehekülgede iluks. Enne nägemata wiiepäewane tormijooks esimese klassi kindluse wastu, mis selle kindluse meie kätte on annud, jääb Wene sõdati muinasjutuliseks suurteoks.

* * *

Pariisis, 4. weebr. — „Temps“ kirjutab: Erserumi wõtmine ei sünnita kuskil nii palju rõõmu, kui Ühisriikides, kus palju armenlasi türklaste metsikuse eest põgenedes warjupaika on leidnud.

„Journal des Debats“ ütleb, et wenelastel nüüd tee Türgimaa südamesse lahti on.

Polgu-ülem Rousse kirjutab „Libertés“: Wenelased on nüüd Türgi- ja Saksamaa wõljaaida peremehed, nende käes on nüüd Aasia Türgimaa wõti.

Londonis, 4. weebr. — Kõik ajalehed kõnelewad oma juhtkirjades Erserumi wõtmisest. Nemad ütlewad, et see Otomani riigi wõimule Wäike-Aasias tugewa hoobi annab. Wenemaale ja Suurwürst Nikolai Nikolajewitshile soowiwad nad soojalt õnne ja seletawad, et Wene wägede hiilgaw wõit liitlastele tähtsaid tagajärgi toob ja sõjasündmuste kohta Mesopotamias palju mõjub. Nende üteluse järel on Erserumi wõtmine wiimaste kuude õige tähtsam ja rõõmsam sündmus, annab türklaste ning sakslaste Kaukasiasse ning Persiasse kippumisele wististi surmahoobi ja lõpetab nende Egiptuse sõjaläigu unistused.

Roomas, 4. weebr. — Ajakirjandus terwitab Erserumi wõtmist, mille ta esimese klassi sündmuseks loeb, mis liitlaste ülesannet Wäike-Aasias wõib kergendada.

Kopenhagenis, 5. weebr. — „National Tidende“ wõrdleb oma juhtkirjas Erserumi wõtmisest kõneledes Wene sõnumite tagasihoidlikkust Enwer-pasha kelkiwa aruandega ja ütleb, et wenelaste wõitu liig wäikeseks ei tule lugeda, sest tema strategiline ja politiline tähendus on ülisuur. Selle lehe kaastöölise seletab oma ringwaates, et Erserumi wõtmine sõjategewuse edaspidise käigu kohta wäga tähtjas on ja kiidab Wene sõjameeste tublidust.

„Berlingske Tidende“ ja „Politiken“ kõnelewad ka Wene wõidu strategilisest ja politilisest tähtsusest. „Politiken“ seletab Suurwürsti Nikolai Nikolajewitshi kui strategi ja wäeülema annetest.

Bukarestis, 5. weebr. — Poolametlik „Indep. Roum.“ kirjutab: Kiirus, millega Erserum wõetud, teeb wäeülematele, kes seda wõtmist juhatanud, au. Erserumi langemine peab Türgimaa rahutuks tegema, sest tal wõib tõsisid tagajärgi olla.

„Journal des Balkans“ ütleb: Erserumi langemine annab Türgimaale raske hoobi. Türklased on nüüd liiga saanud ja nende seisukord Aasias on lõpulikult kõikuma hakanud.

Saksa-sõbraline Rumenia ajakirjandus annab sündmuse ainult teada, ilma et ta seda seletaks, ja Austria ning Saksa saatkonna poolametlik leht ei ole isegi sündmusest kirjutanud.

Lääne sõjawäli.

Londonis, 4. weebr. — Prantsusemaal olewa Briti pääkorteri sõnum. Wäerinnal kestis suurtüki-tulewahetus edasi. Läinud öö-päewal peeti ägedat wõitlust Ypres'i — Comines'i kaanali ja raudtee wahel; ta käfigraanatisid tarwitati; wõitlus on alles pooleli.

Enne kui wastane meie joontest 600 yardi ära wõttis, millest juba teatatud, andis ta suurtükkidega tugewasti tuld ja pani 5 miini plahwatama. Sellepärast ei wõinud meie oma kaitsekraawidesse jääda. Kõigil pool muujal löödi waenlase kallaletungimine, mille ta 4000 yardi (enam kui 3-wersta) pikkusel wäerinnal ette wõttis, tagasi. Waenlane sai kaunis palju kahju. Kaitsekraaw, mis nüüd wastase kätte langenud, wahetas läinud aastal sagedasti peremeesi; talle anti nüüd rahwaswahelise kaitsekraawi nimi.

Balkani sõjawäli.

Salonikis, 4. weebr. — Eila jõudis kaunis palju Prantsuse wäge siia, kes linnast muusikaga läbi läks. Sõjameeste prisked näod sünnitasid waimustust. Saksa lendur katsus Inglise joone kohale lennata, kihutati aga suurtükitulega minema.

Salonikis, 5. weebr. — Prantsuse aeroplan sundis täna ühe Saksa aeroplani maha tulema. Prantslased wõtsid apparadi ära. Saksa ohwitseri, kes teda juhtis ja haawatud on, wõtsid nad wangi. Teine ohwitser põgenes.

Bukarestis, 4. weebr. — Kuna Koburi Ferdinand Salonikisse kallale ei taha tungida, muidu kui see sõda Bulgaria omanduseks jääb, seletab ta sakslastele, Rumenial olla nõu Bulgariale selja poolt kallale tungida, mis paljas ettekääne on.

Hiitose saarelt.

Atenas, 5. weebr. — Kolm liitlaste weelaewa saatsid salga mehi Hiitose saarele, kes uulitsad linni pani, millel Austria ning Saksa konsulimaja asuwad, konsulid, Saksa konsuli 2 poega ja 2 kreeklast wangi wõttis ja siis jälle minema sõitis.

Ida-Afrikast.

Londonis, 4. weebr. — Sõjaministerium sai Ida-Afrikast järgmise telegrammi: Kui meie wäesalk 30. jaan. Wlaita mäe pool maad kuulas, leidis ta, et sellel mäel waenlase wägi aiub ja mäe ümbruses Saksa tagawarawägi. Kokkupõrkamistel, mis tulid, kaotasime meie 172 meest. Meie wägi purustas 2 penikoormat Wlaitast raudtee.

Weealune paat.

Kumb laewastik on tähtsam, kas weealune wõi weepäälne? Selle kohta lähewad arwamised wäga lahku. Ühede arwates on tulewik ainult weealuse laewastiku päralt, kuna teised jälle leiawad, et weealusel laewastikul iseseiswat wäärtust ei wõi olla. Weealune laewastik olewat ainult weepäälse laewastiku täiendajaks, aga mitte tema iseseiswaks osaks. Tahab riik merel tugew olla, siis peab tal nii hästi weealune kui ka weepäälne laewastik olema. See on enamuse arwamine.

Weealuse paadi ajalugu on õige wana, juba mõnisada aastat. Esimesed weealused paadid ehitati Inglisemaal 16. aastasajal. Nagu üks mereasjanduse tundja ütleb, wõis neid paatisid ainult sellepärast weealusteks nimetada, et kui nad kord endid wee alla laskis, siis nad ka sinna jäid. Nõnda ei olnud esimestel weealuste paatide ehitajatel õnne. Raskusi tegi paadi wee alla laskmine, tema juhtimine, paadi järele waatamine ja tema liikuma panemine. Päälesselle tegi weel raskusi inimeste mahutamine weealusesse paati ja õnnetuste ärahoidmine, mis esimeste weealuste paatide juures tawaliseks nähtuseks olid. Sõjariistadeks tarwitati ujuwaid miinisid ja püssirohu laenguid. Pärastpoole, kui weealuste paatide ehitus täielikumaks sai, wõeti palju täielikumad sõjariistad tarwitusele, millest automatilised miinid iseäranis nimetamise wäärt on. Käesolewa aja weealuseid paatisid eudiste paatidega wõrreldes näeme, kui lõpmata suur wahe nende wahel on. Nüüd on weealuste paatide kiirus palju suurem kui enne, paljudel paatidel on suurtükid, traadita telegraf, mitmesugused päästeabinõud jne. pääl. Päälesselle ei ole nendega enam nii hädaohtlik sõita, nagu endisel ajal.

Weealuste paatide ehitus ja sissesead on wäga mitmekesine, selle järel, kas paat kauge wõi läheda sõidu tarwis on määratud. Niisamati ei ole ka sügawa sõidu tarwis ehitatud weealused paadid wee pinna läheduses sõitmiseks sugugi kõlbulikud.

Esimeste weealuste paatide ehitamisel tegi raskusi paadi wee alla laskmine. Paat läks nii sügawale, et ta jäädawalt wee alla pidi jääma. Paadi wee alla laskmist toimetati lihtsalt sellega, et selleks määratud weenõud wett täis lasti. Selle juures oli aga raske parajat mõõtu pidada. Wiimasel ajal on aga weealuste paatide ehitust õnnestunud palju täiendatud, et paadi wee alla laskmine kõik mehaniliselt sünnib. Tahab paadi juhataja paati wee alla lasta, siis paneb ta selleks määratud mehanismuse tööle, mis wee õõnsse tarwilisel määral wett laseb. Niipea kui paat soowitawa sügawuseni on jõudnud, hakkab mehanismus paadi edasiidisele allalangemisele wastu töötama. Nõnda wõib paadi juhataja soowitawal sügawusel sõita.

Tawaliselt on keskmiseks sügawuseks, mis paat wälja kannab, 100 jalga, mõnikord isegi 200 jalga. Wiimasel korral on wee rõhumine 90 naela iga ruuttolli kohta, mida mitte kõik weealused paadid wälja ei kanna. Sellepärast on 200-jalaline sügawus harulduseks sügawuseks. On paat soowitawa sügawuseni jõudnud, siis wõib ta sääl soowitawas sihis iseäraisse sihi-tüüri abil liikuda. Sügawamale wajumise ehk ülestõusmise wastu wõib sügawuse-tüüri abil wastu töötada. Tasakaalu on iseäranis sellepärast raske hoida, et üks ja seesama weealune paat wee all ja wee pääl sõitmiseks on määratud. Sellepärast peab ta tugewam olema kui ainult wee pääl sõitja paat. Pikk sigari sarnane ehitus on selleks õige sündsam leitud. Ehk küll tema ümarikpikergune kuju laente kõigutamisele wähem wastu pidada suudab kui mõni teine kuju, on ta wee all käimiseks ometigi õige sündsam ja kohasem. Mida suurem ja tugewam weealune paat on, seda julgem on temaga sõita ja seda pikemaid reisisid wõib temaga ette wõtta. Teiseltpoolt waadates on niisugusel weealusel paadil jälle oma suured puudused. Tähtsamaks puuduseks peetakse seda, et esiteks suur weealune paat wee alla minemiseks palju aega tarwitab ja teiseks on teda wee pääl olles wäga näha, mis sõja ajal sugugi soowitaw ei ole.

Weealused paadid liigumad wee pääl bensini jõuga ja wee all elektri jõul. Sellepärast on elektri jõu tagawara suurendamise küsimus wee all sõitmiseks wäga tähtsaks küsimuseks. Mida suurem elektri jõu tagawara on, seda rohkemaks ajaks wõiks sellepoolest weealune paat wee alla jääda. Jõu tagawara suurendamine, rohkendab ka weealuse paadi raskust, sest selleks peaksid siis suuremad masinad ja akkumolatorid tarwitusel olema. Weealuse paadi liikumise seisukohalt hinnates ei ole see sugugi soowitaw, kui weealused paadid weel raskemaks tehakse kui nad nüüd on. Juba nüüd on weealuste paatide masinad ligi 30 korda raskemad kui niisama suurte wee pääl läiwate paatide masinad.

Esimesed paremad ja eeskujulikumad weealused paadid ehitati Amerikas läinud aastasaja wiimastel aastatel. Algkujuks wõeti Hollandi nimeline weealune paat. Käesolewal ajal on Ameerika laewastikus nende paatide pikkus 150 jalga ja nad sõidawad wee all 10,5 sõlme tunnis ja wee pääl 17,5 sõlme. Wee pääl on nende tegewuse piirkonna ulatus 4.500 mere penikoormat ja wee all ainult 120. Paadis on wähe ruumi, mis üksteisest weekindlate seinte läbi lahutatud on. Esimeses ruumis, laewa ninas, on harilikult miini ofakond, mida wee ruum ümbritseb. Miini ruumi läheduses on ohwitseride ruum, mille all bensini tagawara ja kokkusurutud õhk on. Järgmises jooskonnas, ülewalpool, on laewa teenijate ruum ja osa elektri akkumolatorid. Alumises osas on wesi, mis paati soowitawas sügawuses hoiab. Paadi keskmises ruumis on paadi juhi koht ja mitmesugused waate ja mõõdu riistad. Selle taga on teine ruum paadi teenijate tarwis ja paadi wiimases osas masinaruum. Siin töötab kaks 500 hobuse jõulist bensini mootori ja 600 hobuse jõuline elektri mootor. Paadi päras on kütteainete tagawara ruum.

Ehk küll weealuse paadi ehitus tugew on, karbab ta siiski weealuseid kaljusid ja teisi laewu. Wõimatu on weealuse paadi seinad nii tugewad teha, kui wee pääl sõitjatel laewadel on. Sellepärast peab weealune paat palju ettewaatlikumalt sõitma kui teised laewad. On osa paadi seinast ära purustatud, siis ei tähenda see weel seda, et paat peab nüüd põhja minema. Wesi tungib ainult ühte osasse paadi ruumi, sest paat on weekindlate seinte läbi mitmesse osasse jaotatud. Wõiks arwata, et mida rohkem weekindlaid ruumisid paadis on, seda wähem õnnetusi ette wõib tulla. Teoretiliselt on see õige, praktiliselt aga läbi wiimata, sest liig wäikesed ruumid on tarwitamiseks kõlbmatud. Suurem osa õnnetusi on sellest tulnud, et wesi komando-torni kaudu sisse on tunginud. See waatetorn on üleüldse weealuse paadi kõige nõrgem osa. Weealused paadid ei karda liiwa otsa jooksmist, sest nad wõiwad säält kergesti lahti pääseda. Ainult niisugusel juhtumisel, kui weealune paat otsa pidi liiwa sisse on jooksnud, peab paadi lahti päästmiseks tõesti tööd tegema. Õnneks ei tule niisuguseid juhtumisi palju ette. Päälesselle wõib õnnetusi ka paadi seest ette tulla, pääasjalikult gaasi plahwatusest. Ka niisuguseid õnnetusi tuleb wähe ette. Kui sarnasesti õnnetusi juhtub, siis ainult selle läbi, et õhk bensini auru täis on. Inimese nina on aga nõuda õrn, et ta häbenegu juba ammu enne ta kütejõudmist märkab ja sellepärast wõib ta ärahoidmiseks abinõusid tarwitusele wõtta.

Käesolewa aja weealuse paadi ehitus ei ole kangelitki weel täielik ja eeskujulik. Weel palju tuleb tööd teha, enne kui ta selleks saab. Suurte puuduste pääle waatamata on ta juba nüüd tugewaks sõjariistaks ja inimese wõiduks looduse üle. Nüüd ei wõi enam weealuse paadi kohta öelda, et ta niisugune sõjariist on, mis wee alla läheb ja sealt enam tagasi ei tule, waid inimene wõib teda oma tahtmise järele juhtida.

Politika ülewaatus.

Prantsusemaalt.

Pariisis, 4. jaan. — 1916. a. jaanuari-kuul on Prantsusemaale 601 miljoni frangi eest kaupa toodud, 333 miljoni frangi wastu 1915. a. jaanuari-kuul. Wälja wiidud on 201 miljoni frangi eest, 153 miljoni frangi wastu 1915. a.

Senatis loeti adress ette, mille Serbia saadikutekogu liikmed Nizzast on saatnud ja milles nad Prantsuse senatorid terwitawad ja Prantsusemaad ta sõpruse eest tänawad.

Saadikutekogu harutab homme Ferry resolutsioni, mille wäe asjade kommisjon juba hääks on kiitnud ja walitsust kutsutakse abinõusid tarwitusele wõtma, et tema järelwaatuse-õigusi kõigi lipu alla kutsutud rahwajõudude asjus tähele pandaks. Resolutsion on selle pärast ette pandud, et walitsuse liik-

med saadikutekogu
et nende õigused
asjus liig piiratud ol
Pariisis, 5. weebr
wakorral seisis Ferr
Briand waidles tem
wastu ja ütles, et
wiisil tarwitab. Läin
wäkke inspektorid sa
ülesannet täidawad.
ettepaneku otsekohese
169 häälе wastu tag
Torm Lää
Kopenhagenis, 5.
wastu 4. weebr. te
kahju.
Stokholmis, 5. p
dus Saksamaaga j
tormi pärast seismas.
Kopenhagenis, 5
teatati 3. weebr. S
nulitsad on wee all,
tõusnud. Glückstad
tõusnud, kui seda e
nähtud. Puude ja s
saanud.
Roo
Stokholmis, 5.
awaldati, mis wiin
weebruarist kuni 19.
Sak
Kopenhagenis, 4.
tatakse, et Preisi m
küsimuse harutamise j
mer seletas: Saksam
sõda wälja kannatada,
duse politikast kõwast
tõendas, et sakslaste
tud toiduaineid rahwa
tisel mõõdul olema s
nendega kõwasti kokk
Saksi wanameela
seni maapäewal wal
anda, kus küsitakse, m
leb walitsus tarwi
rahwa õiguste kitsen
et „Nordd. Allg. Ze
riigiwäewal õigus on
wamist awaldada.
An
Kopenhagenis, 5.
minister on Berlin
Rothschildiga lepingu
eneste pääle kohuse
riigikassa wõlatähtede
miljoni marka anda.
Sa
Petrogradis, 5.
tung“ on Sofia leht
bia saadiku Spalaiko
mis lubatud maade
kuul Bulgariale P
Petrogradi Serbia sa
bulgarlaste jutud tõ
sub bulgarlasi nende
awaldama, mis nend
Ru
Bukarestis, 5. w
seaduse-eelnõu ette p
andmise päewast ärg
wiia wilja ja wilja
linaseemne- ja rõig
mitte juba müüdud
kommisjoni wahetalu
weel edaspidi selle
müümise. Nii siis
mitte selle 50,000
Saksamaale ja 80,000
lisemaale ja pärastis
600,000 wagun
Ü
Washingtonis, 1.
pani riigisekretärile
märgutirja projekti
Ses projektis seisab
Ühisriikide walitsus
muudatus Saksa wa
Newyorgis, 5.
telegraferitakse: Am
wamise järel wõiwad
selle järel kui Saksa
sõjariistus kaubalaew
sõjamaasse jõuda,
Saksa weealuste paa
sis tuli.
Londonis, 4. w
teatab: Aurulaewa
castle“ on päästetud,
Arwatakse, et tuld
R
Torontos, 4. we
oli plahwatus. Tul
2 inimest said tule
leidsid kaks lõhkemat

Wen
Riigi
Kui kaks läänd
kõigi kuludega kokk
nagu riigiwolikogu
kohta näha, mis „Ret
allkirjaga riigiwoliko
giwolikogu liikmete

tuse-
lehti

aleksis
aleõtede

Põhjamehe
lu“

1.962.953 rbl., nimelt palkadeks 1.873.200 r., sõidurahaks 64.773 rbl. ja tasuks nendele riigiwolikogu liikmetele, kel iseäralised kohustused täita (osawõtmine eelarwe kommisjoni töödest waheajal), 24.980 rbl. Selle kogusumma ülestähendamise juures on riigiwolikogu liikmete täielikku arwu silmas peetud, nähtawasti selles lootuses, et uute liikmete walimised praeguse 28 tühja koha pääle käesolewal aastal ette wõetakse. Kantselei kuludeks ja ametnikkude palkadeks läheb eelarwe järele 683.922 rbl. ning Tauria palee ülewalpidamiseks 215.100 r.

Kuna riigiwolikogu kokkuastumine warsti kätte jõnab, on kõik fraktsionid, ka need, kes edumeelsest blokist nii pahemal kui paremal pool seisawad, juba koosolekuid hakanud pidama. Neil koosolekutel harutatakse riigiwolikogu eelseiswa töö kawa ja kaalutakse järel, mida walitsuse deklaratsioni pääle wastuseks tuleks öelda. Sotsialdemokratisid ja töörakondlasi huwitab küsimus, kuidas nüüd duumakõnede tsenserimisega lugu jääb. Oma sammusid tahawad nad selle järele seadida, missugune wastus nimetatud küsimuse pääle antakse. Parempoolsed rahwuslased ja parempoolsed tahawad oma deklaratsionis kuulu järele rohkem edumeelsest blokist kõnelda kui walitsuse tegewusest.

Erserumi ärawõtmise puhul.

Moskwas, 5. weebr. — Wastuseks Erserumi ärawõtmise puhul saadetud õnnesoowi pääle sai Moskwa kubermangu mõisnikkude päämees Keisri Herra käest järgmise telegrammi:

„Südamest tänan Moskwa aadelit tema õnnesoowi eest suure võidu puhul, mis meie wahwad Kaukasia wäed kätte on saanud. Moskwa aadeli tundelik süda on Mind wäga liigutanud, ja tema kindel usk meie võidu sisse annab Minule ja Minu sõjawägedele wisa waenlase wastu wõitlemiseks jõudu. **Nikolai**".

Teine telegramm on Suurwürst Nikolai Nikolajewitshi käest tulnud ja käib nõnda:

„Sügawasti liigutatud Teie telegrammi läbi palun Teid Moskwa aadelile minu palawat südamlikku tänu edasi anda tema terwituse eest rõõmsa sündmuse puhul, Erserumi kindluse tormijooksuga ärawõtmise puhul wahwa Kaukasia wäe läbi.

Kindral-adjutant **Nikolai**".

Tiflists, 5. weebr. — Linnas walitseb haruldane elawus. Isamaalised meeleawaldused kestawad teist päewa edasi. Rahwas kogus murruna asewalitseja palee ette kokku oma rõõmutundeid awaldama. Palee eest läksid lesskooli kaswandikud rongis mööda, kellele Suurwürst soowitas Wene wägede kangelasetegusid meeles pidada. Sellejärele panid pärismaalased suurepärase rongikäigu toime, millest kümnedtuhanded inimesed, lipud ja laternad käes, osa wõtsid. Palee ees hüüdsid nad Keisri Herrale ja asewalitsejale hurra. Suurwürst tänas meeleawaldajaid. Lõuna ajal pidas pääpiiskopp wäljas platsil tänu-jumalateenistust. Meeleawaldused kestsid hilja õõni.

Kõigis linnades üle maa peetakse tänujumalateenistusi ja pandakse isamaalisi meeleawaldusi toime. Armenia piiskopp saatis asewalitsejale järgmise telegrammi: „Nüüd pääseb Armenia Türgi hirmsa ikke alt lahti, ja Teie nime õnnistades annab Armenia rahwas selle kui pühaduse oma järeltulewatele põlwedele edasi." Oma wastuses tänab Suurwürst pääpiiskoppi awaldatud tunnete eest ja ütleb: „Aidaku Jumal üleüldsuse kasude pärast Erserumi jäädawaks ajaks ühise Wene riigi külge liita ja seega lõppu teha Türgi ikke all seiswate kristlaste kannatustele, mis aastasadasid on kestnud."

Odessas, 4. weebr. — Armenia komiteed Hersoni kubermangus, Bessarabias ja Taurias saatsid Suurwürst Nikolai Nikolajewitshile Erserumi ärawõtmise puhul terwitustelegrammi. „Erserum on meie käes", öeldakse telegrammis. „Kogu Türgi Armenia on ära wõidetud. Armenia rahwas, kes hiilgawalt on näidanud, et ta emakest Wenemaad piirita armastab, palub Kõigewägewamalt uusi wõitusid Wene sõjariistadele ja ootab püha usuga südames seda õnnelikku päewa, mil Armenia, kes nii palju kannatanud, Walge Kotka walitsusekepi all üles ärkab ja uut elu algab".

Tabrises, 5. weebr. — Erserumi ärawõtmise puhul peeti kindral-konsuladi kirikus tänu-jumalateenistust, millest ka liiduriikide konsulid osa wõtsid. Wene alamate majad on lippudega ehitud.

Petrogradis, 5. weebr. — Grey soowis Sasonowile Erserumi ärawõtmise puhul õnne.

Põllutööliste puudufse wastu.

Põllutöö minister A. N. Naumow on Petr. agenturi teatel semstwo-ametitele ringkirja saatnud, milles ta tähendab, et põllutööliste puudusest ülesaamiseks sisemiste asjade ja sõjaministriga kokku leppides järgmised abinõud tarwitusele wõetakse: 1) Sõjaministerium on wõimalikuks leidnud Uralide tagant sõjawangisid ära tuua nendele sõjawangidele appi, kes Europa-Wenemaal minewast aastast saadik juba põllutööst on tegemas. 2) Sel ajal kui põllutöö kõige kiirem ja hoogsam, lubatakse ka sõjawäelisi tagawara-bataljonidest ja maakaitsewäest põllutööle. 3) Sõjapõgenejad pandakse põllutööst tegema. Kuna kõige selle asja korraldus semstwo-ametite kätte on antud, pöörab minister nende poole palwega, et nad selles tähtsas töös wõimalikult hoolsad olekfid.

Tarbeainete küsimusest.

Tarbeainete toimekond otsustas semstwoametite kaudu kariloomade lugemist ette wõtta.

Küttematerjali toimekonna iseäraline osakond määras Doni kiwisöe hinnaks 17.5—20 kop. pund, paremat sorti 22 kop.

2.552.537 sõjapõgenejat.

Sõjapõgenejate korraldamise keskbüro Tatjana komitee juures kogus hiljuti teateid sõjapõgenejate arwu kohta. Nagu „Denj" kirjutab, on keskbüro kubernerideläest saadud arwud nüüd kokku wõtnud ja selle juures leidnud, et Wenemaal üleüldse 2.552.537 sõjapõgenejat on.

N. N. Opotshinin †.

4. weebr. on riigiwolikogu liige N. N. Opotshinin pika raske haiguse järele surnud. Kadunu sündis 1853, lõpetas Petrogradi ülikoolis õigusteaduskonna, wõttis Türgi sõjast osalgu wabatahtlikuna, siis ohwitserina osa, lahkus warsti wäeteenistusest ja pühendas end täitsa selskonna-tegewusele. Kui Smolenski kubermangu saadik oli N. N. Opotshinin ka teises ja kolmandas riigiwolikogus, nimelt oktobristide rühmas. Eelarwe kommisjonis, kus ta presidendi abiks waliti, oli ta üks kõige agaram töötegija.

Petrogradis, 5. weebr. — Sinod otsustas Erserumi ärawõtmise puhul homme Kaasani pääkirikus tänu-jumalateenistust pidada.

Mohilewis, 5. weebr. — Kubermangu semstwokogu otsustas elukalliduse wastu wõitlemise pärast tarbeainete komiteed awada ja kroonu käest 1 milj. rbl. laenu paluda.

Kodumaalt.

Kambjast. „Koidula" 31. jaan. piduõhtu eeskawas oli kontsert, ilulugemised ja H. Anto draama „Kui torm waikib". Lõpuks tehti endise tantsu asemel „tsööri" ja Soome-Rootsi ringmängusid. Rahwast palju; sissetulek üle 70 r.

Seltsi aastakoosolekul, selsamal päewal, waliti: esimeheks E. Abler, abiks — E. Otsa (uued); kirjatoimetajaks J. Lukas, abiks A. Adler; laekahoidjaks E. Karniol (wanad), abiks A. Lentso (uus).

Oma tegewuse, mis pääasjalikult pidude toimetamises seisis, pidi selts juba juunikuul lõpetama, sest et mitmed tegelased sõjawäljale läksid.

Näitemängudest, mis 1915 seltsis ette kantud, oleks nimetada: „Wäike kompweki plika", „Surmatants I.", „Wete kohal" ja „Pisuhänd", mis seltsi püüdest, ainult paremaid töid etendada, küllalt hääd tunnismärki annab. Sisse on tulnud 1915. a. 273 r., wälja läinud 223 r. E—e.

Kodawerest. Wiljahinnad tõusewad alatasa. Rukkiwakast nõutakse 7 r. (wakk 3 puuda), laera puudast 2 r. Odrad 170—190 kop puud. Hinnad on wäljawedajate pärast kalliks läinud. Lina kaalust maksetakse 120 r.

Paidest. Karskuse Seltsi „Idu" raamatukogul oli 1915. a. lugejaid 85, nende seast 20 seltsiliikmed ja 65 wõõrast. Raamatuid on wälja antud 102 korda kokku 1303 köidet.

Lugemiseraha on sisse tulnud 18 r. Wälja on antud raamatukogu täiendamiseks 7 rbl. 21 kop.

Peetri kih. Wiljapeksmisega ei taheta siinpool mõnes kohas weelgi lõpule jõuda. Sargwere mõisas on weel terwe põld kaeru puutumata. Eos.

Tallinnast. Neljapäewal kanti „Estonia" teatris näitejuhi K. Jungholzi tuludõhtuks A. Kitzbergi „Libahunt" ette. Ka kirjanik ise oli Tartust seks õhtuks Tallinna sõitnud. Kirjanikule kui ka näitejuhile annetati ettekande lõpul loorberi-pärjad ja awaldati neile rohket kiitust. Pärast ettekannet oli weel ühine piduõõk.

Uue sõjalaenu eel.

Pet. tel. agent. töi meile juba lühikese teate uuest $5^1/_2$-protsendilisest sõjalaenust, mida märtsi kuul kawatsetakse wälja anda.

Uut laenu kawatsetakse wälja anda neilsamadel tingimistel, kui wiimast nowembri-kuu ühemiljardilist laenu, mille realiserimine nii suure eduga läks. Nimelt antakse uus laen wälja $5^1/_2$ protsendiga, kurs 95, laenu tähtaeg 10 aastat. Nii ulatab siis tõelik sissetulek laenust 5 r. 80 kopikani.

Uue laenuwaberite ostmise juures on neil kellel 1915. a. sõjalaenu paberid on, õigus uusi paberid $^1/_2$ protsendi wõrra odawamalt osta.

Tellimisi uue laenu pääle wõetakse wastu riigipanga asutustes, rentiides, alalistes ja sõjawälja ja kindluse hojukassades, wäikelaenuasutustes ja era-rahaasutustes. Et ühistegelised rahaasutused endiste laenude realiserimise ajal hääde tagajärgedega töötasid, siis tahetakse nende ühistegeliste rahaasutuste arwu suurendada, kes uue laenu tellimisi wastu wõtawad.

Uus sõjalaen oleks Wenemaal arwu poolest juba wiies. Seni on 4 sõjalaenu realiseritud: kaks esimest laenu olid kumbki 500 miljoni rbl., siis olid kaks järgmist kumbki 1 miljardiline. Uus laen on senistest märksa suurem ja nimelt 2 miljardiline. Nii ulataks siis Wenemaa sõjalaenude üleüldine summa 5 miljardi rubla pääle.

Ametlik „Torg. Pr. G." kirjutab uuest sõjalaenust järgmiselt:

Wiimane ühe-miljardiline sõjalaen realiseriti imekergelt, mis kindlaks tunnistuseks on, et ka uus laen lahket wastuwõtmist leiab.

Aegamööda, kuid õigelt ja kindlalt on rahwasse äratundmine tunginud, et tarwis on igawiisi sõjalaenude realiserimisest osa wõtta. Sõja algul osteti sõjalaenu paberid siseturul õige piiratud arwul. Rohkem nõudmist leidsid Wene riigi sõjalaenud wäljamaa turgudel.

Sisemaal ei tutwustatud mitte küllalt rahwast riigi sõjalaenudega, nii et tuhanded inimesed, kes oma waraudusega olekfid wõinud sõjalaenu realiserimisest osa wõtta, sellest ometi eemale jäid.

Sõda sundis aga siseturgu lähemalt silmas pidama ja tema ja riigi laenude wahel ühendust looma. Nüüd on paljudel selge, et sõda, mis riigile ja rahwa majandusele määratumad ülesanded seab, ka iga üksiku pääle oma jagu kohustusi paneb ja igalt üksikult nõuab, et see ka rahaliselt riiki toetaks.

Sõjalaenud on mõjuwaks abinõuks kahjulikkude sõja tagajärgede wähendamiseks. Kõnelemata sellest, et sõjalaen koormatud rahaturu läbikäimist kergendab. Nüüd peaks igal ühel selge olema, et sõjalaen kogu maad ja iga üksikut elanikku kindlustab rahaturu tegewuse terawaksminemise wastu ja aitab loomulikku olukorda sellel alal jalule seada.

Edasi peame ka meele tuletama nimelt seda, et raha muretsemine sisemaal suuremate kasudega ühendatud on kui wäliste-laenude tegemine.

Mida rohkem wõimalik on sõja kulusid sisemaa rahaturu s. o. sisemiste sõjalaenude abil katta, seda kergem on rahwa majandusel sõja tagajärgi ja sõja likwiderimist kanda.

Siin tuleb ka seda tähele panna, et sisemiste sõjalaenude aegu protsendid ja kustutamine sisemaale jääwad, kuna wäliste sõjalaenude ajal protsendid ja kustutamine wäljamaale woolawad. Ja siin on sisemistel sõjalaenudel suur tähtsus. Nii, kes ise endale wõlgneb, wõib küll waeseks jääda, kuid tal on suured lootused raskest seisukorrast kergelt pääseda.

Kõige suurem tähtsus sisemiste laenud juures peitub meie arwates selles, et äratarwitatud summad, mis sisemiste laenude kujul saadud, sisemaa töstuse ja põllumajanduse tööjõudu tõstab.

Sisemine laen annab tööd sisemaa töstusele, mille tagajärjel töstus edeneda wõib. Praegu on kogu maa töstus mobiliseritud ja täidab sõjawäe tarwidusi. Kuid keegi ei kahtle selles, et praegune töstuse mobiliserimine ka pärast sõjaaegsel ajal wilja kannab. Töstus, mis sõja ajal kõige raskemate ülesannetega toime on saanud, jõuab ka pärast sõda uute ülesannete ja nõuete kohaselt töötada.

Wäliste laenude tegemine tähendaks aga wäljamaa kaupade sissewoolamist, mis oma korda wäljamaa töstuse seisukorda kindlustaks. Mitte ilma aegu ei hõiska Ameerika töstus sõja ajal, ta ähwardab isegi ilmatöstuseks muutuda.

Need olekfid põhjused, mispärast meie iga uue sisemise sõjalaenu pääle kui wägewa abinõu pääle peame waatama, millel jõudu on sõja eitawaid tagajärgi wähendada. Sisemised sõjalaenud kaswatawad meie töstust ja walmistawad teda ette pärastsõjaaegsete ülesannete jaoks.

See äratundmine peaks just kaubandustöstuse ringkondadesse tungima, kes seni igatahes juba elawalt sisemiste sõjalaenude realiserimisest osa on wõtnud.

Uue kahemiljardilise sõjalaenu realiserimine on suur ja raske ülesanne. Tema täidesaatmiseks tuleb eeltööd teha. Ajakirjandus ja seltskond peab seda üleüldiseks rahwa asjaks tegema."

Nagu eelpool tähendasime, oleks uus laen arwu poolest wiies sõjalaen Wenemaal. Sõjalaenude kogusumma ulataks uue laenuga 5 miljardi rbl. Ka Saksamaal on praegu uue sisemise sõjalaenu tegemine päewakorral, nagu meie mõni päew tagasi sellest jutustasime. Saksamaa laenude kogusumma ulataks wiimase laenuga 40 miljardi margani. See oleks Wene rahas ligi 18 miljardi rubla. Sellega on siis Saksamaa sisemised sõjalaenud Wenemaa omast ligikaudu neli korda suuremad, millest selgub, et Wenemaal sisemaa rahaturg weel wõrdlemisi wähe raha kokku on toonud sõjakulude katmiseks.

Soomemaalt.

Salakauba wedu.

Salakauba wedamist Wiiburi ja Petrogradi kubermangu on alati ette tulnud, kuid wiimasel ajal on weetaw kaup oma kuju muutnud; pääle muu weetakse nüüd wõid ja suhkrut. Wõi ja suhkur on teisel pool raja raskelt kätte saadawad ained ja palju kõrgemas hinnas kui teisel pool. Hiljuti on kaks koormat suhkrut üle piiri salaja Soome wiidud. Salakauplejad on piiriwahi uimaseks tapnud ja põgenenud. Praegu uuritakse hoolsalt asja.

Rahwaluule wäljaandmine.

Sõja aja pääle waatamata tehtakse Soomes rahwaluule wäljaandmise kallal agaralt tööd. Hiljuti ilmusid V. Salmise poolt „Länsi-Inkerin runot I", Lääne-Ingeri laulud. Wiimased on meilegi tähtsad; neist näeme, kuidas mitmed Wirumaa rahwalaulud teine pool Narwa jõge kujunenud.

Soome rahwaluule wäljaandmist toetawad rohkesti üliõpilaste osakonnad. Isegi wäljaandmise kulude hankimise eest kannawad nad hoolt. Hämee osakonda toimetatud Hämee rahwalaulude ja nõiasõnade esimest jagu trükitakse praegu. Kogu teos saab umbes 100 trükipoognat suur. Päris Soome osakonna toimetatud rahwalaulud ilmuwad wist märtsikuus juba.

Meilgi mõteldi elawalt rahwaluule wäljaandmise pääle, kuid sõda on ettewalmistused täiesti seisma pannud.

Loomatoidu-taimede ja juurikate seemnete tellijatele Põhja-Liiwimaal.

Liiwimaa kuberneri ülesandel palun kõiki, kes tänawu tahawad Põhja-Liiwimaale loomatoidu-taimede, juurikate ja heina seemneid sisse wedada, kuni 12. weebruarini s. a. miuule kirjalikult üles anda, missuguseid ja kuipalju seemneid keegi sisse tahab tuua, kust rauduteejaamast seemneid tahetakse tuua, kelle käest ostetud.

Eemal asujaid palun teateid tarbekorral telegrafi ehk telefoni teel saata.

Isiklikult kokku saada Tartu Tarbeainetetoimekonnas (Wallikraawi uulitsas 16) äripäiwiti kell 10—12 l. a.

Telefoni nummer 342.

Telegrammi adress: Luht, Юрьевъ.

H. Luht,
Liiwimaa kubermangu tarbeainete nõukogu liige.

Tartus, 6. II. 16.

Kohalikud teated.

Teater.

Täna õhtu etendatakse teist korda Needra „Maa". Ja see on näidend, mis omal ajal palju ärewust sünnitas, wähem tema kunstilise wäärtuse pärast, kui oma tendentsi poolest. Üheltpoolt leiti tema sisu otse rewolutsionäriline olewat, alalhoidline element meie maal pidas näidendis olewaid nõudmisi äärmisteks, kuna, mis kaunis pikant on, käremeelne Läti element Needra ühes tema näidendiga ja teiste töödega kui parandamata tagurlase boikoti alla pani. Raamatukauplejadki heitsid kokku ja ei müünud ühtegi Needra tööd. Nüüd praegu, kus meie neist aegust juba kaugel oleme, kus rahutuste aegade prisma läbi waadati, on õige huwitaw tähele panna seda mõju, mis kunstitöö pakub, kui ta päewaküsimuste erutawast wõitlusest eemale on nihkunud.

Homme, pühapäewal, etendatakse alati tõmbejõudu awaldaw kelmidejant „Robert ja Bertram" oma lustiliste muusikanumbritega.

Kontsert.

Eilane Riia Muusikakooli sinfonia kontsert ei täitnud küll seda, mis õieti sinfonia õhtuteli loota wõis. Kõige suurem süü tuleb siin eeskawa kokkuseadele anda: nuul jääb mõistatuseks, miks paigutati Bachi „Toccata" (f-duris, mis oreli jaoks on kirjutatud ja Esieri poolt suurele orkestrile seatud) ja Schuberti h-moll sinfonia kõrwale niisugused tööd, nagu Suppe ouverture „Kerge ratsawägi" ja Tšaikowsky waltser Eugen Oneginist, mis sinfonilise eeskawaga kuidagi kokkutõlas ei suutnud olla, kuna nad mõnel teisel sega-õhtul oma ülesannet hästi olekfid wõinud täita.

Solistiks oli meie kontsertidel publikumile tuntud laulja Jaiha Brunwald, kes oma õõlawa, toonirikka ja hästi seatud häälega kõikese ajaga suurt lugupidamist on suutnud äratada. J. S.

Ühepäewane korjandus

on homme meie linnas Kuramaa rahwakoolide komitee korraldusel. Sõjapõgenejate ja nende koolicaliste laste hääks müüakse uulitsatel lindikesi rahwusliste wärwidega.

Kommisjon tulekahjude wastu wõitlemiseks.

Sagedased tulekahjud linnades ja külades sunniwad wõimalikult agaramaid abinõusid selle häda wastu wõitlemiseks tarwitusele wõtma. Sellepärast kirjutas siseministeer kuberneridele ette wabrikute, töökodade jne. asutuste ülewaatamiseks iseäralised kommisjonid asutada. Nüüd on ka meie linnas sarnane kommisjon kuberneri poolt nimetatud, kus eesistujaks politseimeister W. Klokatshew, liikmeteks: wabriku inspektor W. Konetski, linnawalitsuse esitajad P. Hakenschmidt ja G. Welts, tulekaitse organisatsionide poolt tuletõrjujate seltsi esimees J. Anderson ja asjatundjana E. Oberleitner on. Pääle selle kutsutakse kommisjonist osa wõtma tulekaitse asjas eriteadjaid. Kommisjon algab tegewust õige pea.

Kas ei wõida juba elektrijõul käiwate masinate töötamise aega pikendada.

Kohalitu elektriwabriku juhatus laseb nähtawasti mingisuguseks kindlustuseks oma uuesti juuretulewate tarwitajate poolt kautsjoni sisse maksta. Et aga teiseltpoolt nimetatud wabriku elektriwoolu andmine sugugi kindlustatud pole, oleme alles mõõdaläinud sügisel näinud, kui wabriku juhatus ringkirja läki teada andis, et kõik töötajad, kelle masinad elektrijõul käimas, õhtupoolel kella 4 pääle mitte enam masinaid ei tohi käia lasta. Et sarnase korralduse tagajärjed kohalikul tööstusel, mis teatawasti sõjaelutorral isegi raskesti kannatab, mitte kerged kauba ei ole, on arusaadaw.

Praegu, kus päewad juba pikemad, hakatakse elektrit alles pääle kella 5 walgustuseks tarwitama, nii et elektriwoolu kella 4—5 küll töökodade masinate jaoks juba jatkuma peaks. Kuid, nagu kuulda, käiwad elektriwabriku ametnikud ikka weel teatud ajal töökodade juures uurimise-käikusid tegemas, et neid tabada, kellel masinad weel liikumas.

Kas et oleks aeg elektriwabriku juhatusel awalikult teada anda, et töökodades elektriga liikuwad masinad nüüd kõige wähemalt kuni kella 5 käia wõiwad?! lt.

Sepad, tislerd, töldsepad ja maalerid ilmugu homme kell 10 hom. sõjatöõstuse-komitee ruumidesse (Wallikraawi uul. 16) töösid wastu wõtma.

Kingsepad
ilmugu homme kell 5 p. l. sõjatöõstuse-komitee ruumidesse saabaste-parandamise töösid wastu wõtma.

Kui palju meil läinud aasta wiimasel poolel teatris kontsertides ja kinos on käidud.

Käesolew teatri, kontsertide ja igasuguste lõbustuste hooaeg on Tartus ja igalpool mujal haruldaselt elaw. Aasta lõpul seatakse politseiwalitsuses piletite häätegewa margimaksu kohta üksikasjaline aruanne kokku. See on nüüd walmis ja säält on näha, kui palju läinud aasta wiimasel poolel mitmesuguste lõbustuste piletid on ostetud, wiimase poolaasta kohta on see arw ootamata suur — kokku 352.675 piletit. Lõwi osa langeb siit muidugi kinode pääle. Nii on „Illusionis" müüdud 115.420 piletit, „Apollos" 54.353 ja „Imperialis" 71.056 piletit. „Wanemuise" oma teatri kohta tuleb 39.641 piletit. Ülejäänud osawpiletid — 52.215 — tuleb kohalikkude teiste seltside, kontsertide (neist on suurem osa „Wanemuises" olnud) uisutede ja muu lõbustuste kohta.

Jääpidu

on homme kroonuaias õõjameeste laste hääks Tartu pädagogika-komitee ja „Spordi" ühisel korraldusel.

Tulekahju.

Ella õhtupoolel juhtus wäike tulekahju üliõpilaste ilmajaamas Wallikraawi uul., kus ühes eratoas (sääl elab keegi üliõpilane) üleliia palawaks kõetud ahju lähedane seinaluid oli wõtnud. Tuli läks säält edasi lae tõlge. Tuletõrjujad kutsuti kohale, kes ühe seina, lae ja osa katust ära lõhkusid ja tule kohe sumbutasid.

Administratiwlised trahwimised.

Würtsipoodnikku Joh. Panni Pihtwa uul. ja August Pungarit trahwiti salajase wiinamüümise eest, kumbagi 1000 rbl. ehk 3 k. wangistusega.

Uuemad teated.

Teadete kogumine tagawarade kohta üle Liiwimaa

wõetakse lähemal ajal Liiwimaa kuberneri korraldusel ette. Kogutakse teateid, kui palju kubermangu elanikkudel kariloomi, hobuseid jne. on, kui palju toidu- tagawara inimeste kui ka loomade toiduks olemas, kui palju 1. septembriks tarwis läheb, kui palju ära müüa wõib ja kui palju puudus tuleb.

Praegu tehtakse ettewalmistuse töösid teadete kogumiseks.

Kartulite wäljawedu Tallinnamaalt keelatud.

Oma endiste päewakäskude täienduseks wõljaweo-keelu asjas on Keiser Peeter Suure merekindluse komandant 3. weebr. nue päewakäsu annud, millega merekindluse moonamuuseumise piirkonnast, s. o. terwest Tallinna kubermangust, kartulite wäljawedu ära keelatakse.

Keeld sõjawäelastelt ja sõjawäeasutustelt tarwetud loomade nahku osta.

Wäejuhataja poolt on sõjawälja sead. par. 415 korras sõjawägede piirkonda kuuluwate

---

Mõni tund sõjawäljal kooliõpetajate juures.

Hommikul pidasin ma korpuse staabis, russinlase toakeses, kus ma ööd magasin, jumalateenistuse. Eestlasi oli 13 meest ilmunud, nende seas paar kooliõpetajat, kes mulle teiste kooliõpetajate saatuse kohta nii mõndagi teatasid.

Pärast lõunat oli jumalateenistus diwisjoni staabis. Staab asus kahe kõrge mäeahela wahel olewa russinlaste küla koolimajas, kiirelt woolawa ojakese kaldal. Staab ühes külaga on juba teine kun austerlaste suurtükitule all, millel aga mingisuguseid halbu tagajärgi ei ole olnud. Juba ootawad mind mehed oja kaldal. Läken teretades nende juure. Tuttawate seast paistab kohe hra Arold silma, kelle rinda Georgi auraha ja hõbedane aumärk Stanislause lindil hoolsuse eest ehiwad ja kes bataljoni kirjutajast polgu kirjutajaks tõusnud on.

Salgajuhataja lipnik Kupfer, endine kooliõpetaja, seab mehed rahwuse järele üles. Kestel on 65 eestlast, nendest paremalpool soomlased ja lätlased ja eestlastest pahemalpool sakslased. Wahepääl on mulle laud toodud, mille pääle ma altari asetan ja küünlad põlema süütan. Ei ole tuuleõhku, mis küünlad ära puhuks. Kõik on nii waikne. Lipnik teeb üleswõtet. Päikene kaob mägede taha, siin ja sääl üksikuid kõrgemaid latwu kullates. Meie alustasime Eesti keeles korali. Naesed oja ääres loputawad pesu, kurikalõõgid jäätwad harwemaks, ajawad seljad sirgu ja waatawad. Laul paksub. Juba on passi ja tenori kuulda. Meheed, kes kodu taktikepiga teisi laulma on pannud, kergendawad siin ise laulugа pisarsilmil südant. Öö-warjud wajuwad orgu. Tähed taewas lööwad säramа. Küünlad altaril annawad walgust. Ma könelen. Ma tahan, et murepilwed meeste südametest kaoksid ja et lootuse säde hõõgama lööks, soendades ja walgustades. Jumalateenistus on lõppenud. Weel lühikene mõttewahetus. Juba antakse meestele käsk äraminemiseks. Jumalagajätmine ja lahkumine nagu minewal aastal weebruari-kuul Karpatides.

*

Öö saadan külas mööda. Kena öö. Ainult äge laskmine kuulutab, et surm ei puhka. Teisel hommikul saadan oma tentsiku asjadega korpuse staagi tagasi, ise aga sõidan kärul nõbeda hobusega mäe külgedid mööda, sest kiwitee mäe harjal on waenlasele näha ja sellega hädaohtlik, 8 wersta Dnestri kaldale. Siia mäe warjul olewasse külasse on mehed öö pimedusel kaewikutest kokku kogutud. Lahke uniadi preester annab oma kiriku meile jumalateenistuseks. 92 eestlast, mõni lätlane ja soomlane on kirikus. Waenlase õhulaew keerleb küla kohal. See meid ei takista. Algab mulle nii tuttaw sõjameeste jumalateenistus, mis meie harilikkudest jumalateenistust palju lähku läheb. Siin ühinewad kuulajad ja jutlustaja kergemini. Iseäralikud kohad ja olud loowad ühist pinda, kus kuulaja ja jutlustaja üksteist leiawad. Siin ütlewad sagedasti silmad rohkem kui sõnad. Siin on ka enam otsimist, sest alla langew pimedus ähwardab hingi kinni matta ja wiimast walguse kiirt temas ära kustutada. Siin nälgib ja jänuneb inimene õiguse järele.

Pärast jumalateenistust lähen polgu muusikameeste juure. Kõik meie kooliõpetajad! Wõnnu kihelkonna kooliõpetaja hra Hansing puudub. Ta oli suwel haigeks jäänud ja ei ole weel tagasi jõudnud. Need mehed on palju käinud ja palju näinud. Poolamaa ja Krakow, Karpadid ja Bukowina on meestele rasket waewa walmistanud. Enne tundsid nad neid nimesid maakaardil. Nüüd on nad neid kohti oma enese ihu pääl tunda saanud. Magus jutt kodust ja sõjast täidab wäikest urtsikut. Meheed ei ole weel raugenud ja silmad oma sära kaotanud. Kui kord jälle rahu maa pääl on ja need mehed oma kooliroas talitawad, siis tajaksin ma jütsina nende suust õpetust kuulata. Korraga lõlab pauk. Suurtüki kuul langeb mitte kaugele meist maapinnale. Wist Wõnnu kihelkonna kooliõpetaja hra Kalla arwab „ega ta meie pihta ei saa; kuulil on rohkem ruumi kõrwale minna, kui meid tabada." Sääl wastawad juba meie batareid. Wäljas katsuwad mehed oma laskeosawust. Siin toakeses lendawad mõtted ja kodu paistab kaugelt silma. . . .

30. jaan. 1916.

O. Treumann.

Toimetusele saadetud kirjandus.

Aruanne Tallinna Eesti Käsitööliste Awitamise seltsi tegewuse üle 1915. a. G. Luiga trükk. Tallinnas 1916, 40 lkt.

Tallinna **Eesti teatri „Estonia"** ehituse ja alespidamise Osakõisuse 1915. aasta äruanne.

kubermangude elanikkudele järgmine sunduslik määrus wälja antud:

1. Eraisikutel on keelatud sõjawäe-ametnikkudelt, wäeosadelt ja nende asutustelt tapetud kariloomade nahku osta.

2. Isikuid, kellest märgatakse, et nad wäeosadelt ehk ükfikutelt sõjameestelt nimetatud nahku üles ostawad, karistatakse administratiwlisel teel wangistusega kuni kolme kuuni ehk rahatrahwiga kuni 3000 rublani, pääle selle saadetakse nad kõigeks sõja ajaks maalt wälja, ostetud nahad aga wõetakse neilt ära.

Kalade wäljaweo keelu makswuse laiendamine.

Peeter Suure meretindluse komandant on m. a. 7. okt., 1. detf. ja s. a. 7. jaanuari päewakäskude täienduseks uue päewakäsu wälja andnud, millega Tallinna, Paide ja Haapsalu maakonnast wärske, soolatud ja suitsutatud kala (pääle karpides olewate konserwide) wäljawedu ära keelatakse.

Ligi 3 miljoni rubla postiametnikkudele päewarahadeks.

Siseminister on ettepanekuga ministrite nõukogu poole pööranud posti- ja telegrafi päätwalitsusele 2.982.891 r. 68 kop. krediti selleks määrata, et 1915. a. 13. märtsi määruste põhjal sõjategewuse piirkonnas posti- ja telegrafi-ametnikkudele päewarahasid wälja anda.

Wanemate-komiteed keskkoolides.

4. weebr. oli haridusministeriumi nõukogu liikme S. J. Antsiferowi juhatusel kesk- ja algkooli asjade büro koosolek, kus pääasjalikult wanemate-komiteede wõimupiiride küsimust harutati. Tunnistati tarwilikuks wanematekogudele õigust anda ettelugemisi toime panna ja õpilastele ainelist ja kaswatusteadlist abi muretseda. Wanemate-komiteede tegewus peab aga makswate seadustega ja walitsuse määrustega kokkukõlas seisma. Kõik küsimused, mis koolinõukogudes õpetegewuslisel ja kaswatuslisel alal, niisama ka majanduslise seisukorra kohta harutusele määratud, tulewad esialgseli wanemate-komitees läbi waadata.

Mängukaartide ja piletimarkide müük postiasutustes.

Nagu juba kord teatatud, pani Keisrinna Maria asutuste walitsus siseministeriumile ette kõigis postiasutustes mängukaartide ja piletimarkide müüki awada. Seni müüdi tähendatud asju ainult renteidest, mille arw terwel Wenemaal 740 on. Kuna aga postiasutuste arw uute osakondade juurdeasutamise järele 10000 pääle tõuseb, suureneks müügikohtade arw sellega mitme wõrra.

4. weebr. oli Keisrinna Maria asutuste ja postiwalitsuse esitajate ühine nõupidamine selle asja kohta, kus ettepanekuga nõus oldi, nii et juba lähemal ajal mängukaarta ja piletimarka postiasutustest hakatakse müüa.

Uus kehalise kaswatuse ja spordi seltside asutamise kord

ja nende normal-põhjustiri on riigi seadluste kogus nr. 7—8 jaan. 1916. a. wälja kuulutatud.

Obligatsionimaksu asjus.

Petrogradis asub Moskwa Põllutöö Seltsi laenu- ja hoiu-ning tööstuseühisuste komitee jaoskond, millel ülesandeks on prowintsi ühistegelistele asutustele nõu anda ja nende asjaajamisi päälinna ametikohtades toetada. Selle asutuse poole pööras Tallinna Eesti laenu- ja hoiuühisus mõne kuu eest ning palus jaoskonda oma poolt kaasa aidata, et Baltimaa wäikelaenu asutustes olewate blanko-obligatsionide kroonumaksu asi kord tarwilisselt selgitatud saaks. Nagu „Pwl." nüüd kuuleb, on laenu- ja hoiu-ühisus mõne päewa eest Petrogradist wastuse saanud, milles jaoskond teatab, et tema poolt saadud teadete järele obligatsionimaksu seaduse wäljaandmise juures ka Baltimaa seadusi on silmas peetud, mille järele wäikelaenu-asutused wõiwad neid obligatsionisid wastu wõtta, mis blankopäälkirjade järele nende kätte tulewad, ja et need laenud, mis wäikelaenu-asutustele niisuguste obligatsioonidega on kindlustatud, obligatsionimaksu seadusega par. 3 p. „b" ja 1911. a. 7. märtsi määruste (mille põhjal Baltimaa wäikelaenuasutused obligatsionide wastu laenusid wälja annawad) par. 10 p. 4 põhjal, ei wõi kroonumaksu alla käia.

Edasi annab jaoskond nõu, et kui kroonupalat siiski seda kroonumaksu nõuab, siis ühisus peaks otsekohe rahaministri poole pööranu palwega, kroonupalatile ära seletada, et ta õieti ei toimeta, ja sellest siis komitee jaoskonnale teatada, kes omalt poolt kaasa aitab, et asja otsustamist kiirendada.

Tallinna Eesti laenu- ja hoiu-ühisus ongi juba asjakohase palwega rahaministri poole pööranud.

Rahwuslised koolid sõjapõgenejatele.

30. jaanuaril harutati põgenejate korraldamise nõukogus N. W. Plehwe juhatusel küsimust, kuidas sõjapõgenejate laste kooliõpetust nende uuel asukohal korraldada. Rahwusliste organisatsionide ja riigiwolikogu liikmete poolakate poolt tunnistati tarwilikuks wõimalust muretseda, et sõjapõgenejate lastele õpetust nende emakeeles antaks. Telkis ainult küsimus, kas selle sundusliku otsuse wastuwõtmisel mitte haridusministeriumi ja sinodi õigustesse ei tungita, kelle all olewates koolides sõjapõgenejate lapsed õpiwad. Rahwusliste organisatsionide esitajad ja riigiwolikogu liikmed panid ette, et kirikukoolidesse ja mujale kooliõpetajad ja waimulikud isikud kutsutaks, kes lastele nende emakeelt ja usuõpetust õpetaks.

Selle ettepaneku wastu on „Deni" teatel ministri abi N. W. Plehwe rääkinud, kes selle otse wõimatuks on tunnistanud, kui Wene kooli usutundide andmiseks muu usu waimulik, näit. Juudi rabi, ilmub. Rahwusliste organisatsionide ettepanek jäi selle tagajärjel weel lahtiseks.

Rahwa hoiusummade kaswamine.

Nagu rahaministerium teatab, on rahwa hoiusummad kroonu hoiukassades möödaläinud jaanuarikuu sees 116 miljon rbl. wõrra suurenenud. Sarnast hoiusummade kaswamist ei ole Wenemaal weel iialgi ette tulnud.

Lambawillad sõjawäe tarwis.

Kaubanduse- ministri sunduslik määrus on wälja kuulutatud, mis merino-lammaste willa hinna ülemäära kindlaks teeb. Selle järele maksab pestud willa puud ühes pesemisega, 1916. a. pügamisest, 70 rbl. Willa ostmise õigus on ainult wabrikantidel, kes sõjawäe tarwis mundri- kalewit walmistawad. Kõik tagawarad, mis 15. aprilliks 1916. a. weel müümata on, rekwireritakse ära.

Kergendus wabatahtlikkude ja sõjawäekoolide õpilaste kohta.

Kõigekõrgem käsk on wälja kuulutatud, mille järele noored inimesed, kes wabatahtlistena sõjateenistusesse ehk wäljaspoolt sõjawäekoolidesse astuwad, mitte ei tarwitse tunnistust selle kohta ette näidata, et nad nekrutijaoskondades nimekirjadesse üles on wõetud, kui need nooredmehed neist maakohtadest pärit on, mis waenlase kätte on jäänud, ehk kust elanikud wälja on saadetud. (Pta.)

Õpetaja ameti kandidat Jaak Warik,

kes Tartu ülikooli lõpetanud, läks Wigalasse proowiaastat pidama.

J. Warik oli mõnda aega Pärnu Eesti kooliseltsi progümnasiumis ja pärast seda Tartu Eesti tütarlaste- gümnasiumis kooliõpetajaks.

Waldhofi wabriku ühisuse likwiderimine

on ühisuse pääkoosolekul, mis 6. weebr. Petrogradis ära peetakse, päewakorral.

Teated Riiast.

Uued Läti keskkoolid. Riias on uued Läti keskkoolid awatud. Poisslaste-realkooli direktoriks on keeleteaduse kandidat Sarin, naisgümnasiumi juhatajaks aga pr. Pilsetneek walitud. Iseäralist rõhku pannakse neis keskkoolides „R. W." teatel Wene keele õppimise pääle.

Hobuseliha. Läti lehtede teatel on hobuseliha Riias suurel hulgal müügil. Hind on loomalihaga wõrreldes odaw: supiliha 10—15 k., buljoni liha 8—10 k., maks ja neerud 10—13 k. nael.

Suuremad tulekahjud Tallinnamaal.

2. weebr. hommikul kella 6 ajal põlesid „Pwl." teatel Järwa-Madise õpetaja karjalaudad ja tall maani maha. Tules said otsa 26 sarwlooma, 12 hobust, nende hulgas 2 kroonule wõetud, põiduriistad ja muud. Kahju on ligi 11 tuhat rubla. Tuli algas arwatawasti õpetaja juures teeniwa Johannes Tiitsmanni püssilaengust, kes, nagu järelejäänud sedelist selgus — oma elu enesetapmise teel lõpetanud on ja ärapõlenult hobustetallist leiti. Tiitsmann oli Tallinnast pärit.

23. jaanuaril põlesid Raplas Hans Strandbergi „Tensu" talus kaks elumaja ühes kraamiga maha. Majad olid 600 rbl. eest kinnitatud, kahju aga 2770 rbl. wõrra suurem. Tule lahtipääsemise põhjuseks on kuuldawasti riktis ahi olnud.

Uuemad sõja sõnumed

Suurtükiwõitlused Riia piirkonnas.

Riiast telegraferitakse „B. Wed.-le": Praegu on kogu Riia wõitluserinnal suurtükiwõitlused käimas. Ainult Shloki piirkonnas, kus me sakslased mõne wersta tagasi ajasime, ei ole suurtükiwõitlused mitte uuenenud. Siin seawad sakslased oma seisukohti uuesti joone. Kekau-Dahleni piirkonnas ja Ütsküla juures Düüna ääres lähewad suurtükiwõitlused mõnikord wäga ägedaks. Neis tähtsates ringkondades katsuwad sakslased wahetpidamata oma seisukohti edasi nihutada, et Düüna jõest üleminekuks paremaid tingimisi kätte saada, kusjuures nad meie seisukohtadele rasketest suurtükidest kordusalt tuld on annud. Aga sakslased ei saa siin mingisuguseid tagajärgi kätte ja me seisame siin sügisest saadik kindlasti oma seisukohtadel.

Kuramaalt.

„B. Wed." eratelegrammi järel Riiast ei ole Düüna pahemale kaldale, nõndaninnetatud Kuramaa kaldale, Miitawist kuni Illukstini, mitte ühtegi elanikku jäänud. Suurem osa elanikka põgenes juba siis, kui sakslased Düünale lähenesid, sakslased saatsid järelejäänud elanikud Kuramaa kitsast ribast wälja. Kogu lähem maa sakslaste seljataga kannab häwituse jälgi, ja siin ei ole kümnete werstade kaupa mitte ühtegi elawat hinge näha. Terwed külad ärapurustatud wõi mahajäetud taludega awaldawad õudset muljet. Sakslaste seljatagune läheb alles Leedumaal ja kaugel Miitawi taga elawaks.

Mäss Sedletsis.

Neil päiwil on, nagu Minskis teateid on saadud, Sedletsis kõige tarwilisemate toiduainete puuduse pärast mäss olnud. Samasugune mäss oli Sedletsis juba nowembri-kuus ja ta lämmatati sõjariistus jõuga. Nüüd ei wõitnud sakslased sõjariistu mitte tarwitusele, waid piirasid turuplatsile kogunenud rahwahulga ümber, kes poodisid rüüstama tahtis hakata, ja wõtsid umbes 300 inimest wangi, kes sõjawäljakohtu kätte antakse.

Ülikooli awamise küsimus Wilnas.

Kopenhagenist teatatakse: Saksa ajalehtede teadet mööda on Poola haritlaste esitajad Saksa ametiwõimude poole pöörnud palwega, et Wilnas ülikool uuesti käima pandaks, mis 1831. a. kinni suluti.

Hindeburgi päewakäsk sagenewate enesetapmiste puhul Saksa sõjawäes.

Ajalehed toowad Hindenburgi päewakäsu sagenewate enesetapmiste puhul Saksa sõjawäes: „Mõnest ajast saadik on Saksa sõjawäe ridades kahtlemine maad wõtnud. Mõned küsiwad rahutult: „Kas wõidame meie kõigil wõitluserindadel? Kas on meil wõimalik wenelaste sissetungimist meie idapoolistesse prowintsidesse tagasi hoida?" Sel alusel kui ka liialt pikaleweninud sõja pärast on meie polkudes rida enesetapmisi ette tulnud. Need juhtumised tunnestawad Saksamaa kuulsust". Päewakäsk lõpeb järgmiselt: „Kõige karmimaid abinõusid, mis olemas, tuleb selle nähtuse wastu tarwitusele wõtta. Arstidele tuleb käsk anda enesetapmise katsete tegijaid, ka ohwitserisid, kõigi abinõudega päästa katsuda, millejärel nad kohtu kätte anda ja maha lasta tulewad. Teatan neile, kes enesetapmise mõtet hauduwad, et nende nimed Saksa wäe mustadesse raamatutesse kirjutatakse, nende naesed ja lapsed kaotawad õiguse walitsuselt toetuseraha saada".

Türgi asjade tundja Erserumi langemise puhul.

Meie Konstantinopoli saatkonna esimene dragoman A. Mandelstamm, keda üheks kõige paremaks Lähema Ida asjade, iseäranis Türgi asjade tundjaks peetakse, on Erserumi langemise tähtsusest järgmist seletanud:

„Pääle sõjalise tähtsuse on Erserumi langemisel ka suur politiline tähtsus. Erserum on Türgi Armenia päälinn, ja tema langemisega läheb kõik endine Armenia riik Wenemaa wõimu alla. Kahjuks ei wõi tähendamata jätta, et armenlasi praegu Türgi riigi piirides peaaegu sugugi olemas ei ole. Ametlikkude kokkuwõtete järel oli armenlasi niihästi Wenekui ka Türgimaal umbes 1.200.000, kellest umbes miljon Türgimaal asus. Mul on andmeid olemas, mis Ameerika misjonärid ja Italia reisijad on kogunud, mille järel türklased üle 700.000 meestesoost armenlase maha on tapnud. Türklased ja kurdlased müüsid noored naesed ja tüdrukud haremitesse wõi wiisid nad ära Mesopotomiasse, kus nad nälga ära surewad. Kõigist armenlastest, kes Türgimaa piirides elasid, pääsesid ainult 200.000 ära, kellel korda läks Wenemaale põgeneda. Wõimalik, et need põgenejad, kui me Armenia ära oleme wõitnud, kodumaale tagasi lähewad. Türgi Armenia on aga praegu kõrb, ja teda endisele elule äratada ei ole mitte kerge. Selle Türgi kindluse wõtmisel on aga ka teised tagajärjed. Ma arwan seda mõju, mis Erserumi langemisel kurdlaste pääle on. Muidugi wihkasid kurdlased armenlasi ja aitasid selle rahwa hulgaliseks häwitamiseks palju kaasa. Aga kurdlased wihkawad ka türklasi, ja waheft mitte wähem kui armenlasi. Ainult üliwõimu alla andes kuulewad nad sõna. Wäga wõimalik, et Erserumi langemisega kurdlased Türgi riigi küljest lahku löökwad. See asjaolu on Türgimaale niihästi politiliselt kui ka sõjaliselt wäga tähtis. Kahtlemata awaldab kurdlaste lahkulöömine Türgimaast meeleolu pääle Persias ja Mesopotamias suurt mõju. Sõjaliselt jääwad aga türklased kurdlaste lahkulöömisega oma ratsawäest meie wõitluserinnal ilma, kes siin suuremalt osalt kurdlaste suguharudest koosseisab. Kahtlemata awaldab aga Erserumi wõtmine ka Konstantinopolis suurt mõju ja ja annab, wõib olla, ennast ka Europa sõjawäljal tunda, kuna ta türklastelt wõimaluse wõtab Europas Saksa ja Austria staabide plaanide järel talitada. Üleüldiselt on Erserumi wõtmine suur kordaminek. Meie peame igatewiisi püüdma, et see türklaste ainuke kindlus Wäike-Aasias jäädawalt meie kätte jääks."

Saksa sotsialistid sõjast.

„Vorwärts" tungib sotsialistlisele riigipäewasaadikule Kunole kallale, kes nõuab, et uued maksud otsekohesed oleksid, mitte aga kaudsed. Sellesama töölisteklassi kasusid kaitstes seletab „Vorwärts", et Saksa kapitalistid selle sõja algatajad on, kellel korda on läinud oma kapitalisid kaugelesse ja erapooletutesse riikidesse paigutada. Sõda mõjub Saksamaal imperialismuse rutuliseks edenemiseks kaasa.

Bulgaria kokkuleppimine Greekamaaga.

Bukarestis saadud wiimaste teadete järel on Greeka saadiku wahelttegewusel Sofias kokkuleppimisele jõutud, mille järel Greekamaa ennast kohustab erapooletuks jääma, kui bulgarlased Salonikile pääle peaksid tungima. Selle eest lubanud bulgarlased Greekamaale Epiruse wastutasuks. Niipea kui Saloniki sõjakäik lõpetatud, peawad bulgarlased oma wäed Greekamaa piiridest ära kutsuma. (N. Wr.)

Mõtete lahkuminekud Türgi- ja Saksamaa wahel.

Konstantinopolist, teatatakse Bukaresti, et Erserumi langemise puhul suured mõtete lahkuminekud Türgi- ja Saksamaa wahel on telkinud. Türgi ministrid nõuawad ühelmeelel, et Egiptuse sõjakäik katki jäetaks ja kõik jõud Wäike-Aasiasse wenelaste wastu koondataks. Aga sakslased ei luba wägesid Bulgaria wõitluserinnalt ära kutsuda ja on ainult nõus, et Egiptuse sõjakäik edasi lükataks. Et sakslased türklasi sugugi ei usalda, on nad 30.000-mehelise Saksa wäe Dardanellidesse saatnud, et wäinu kaitsta.

Liitlased Salonikist edasi tungima hakanud?

Erasõnumite järele Bukarestist, mis Saksa allikatest pärit, kuuleb „Birsh. Wed.", et liitlaste wäed Saloniki juures üle Greeka piiri on läinud ja Prantsuse eelwäe osad Doirani järwe ääres waenlastega kokku puutunud. Teadete ametlikku kinnitust ei ole weel mitte.

See teade wõib õige tõenäoline olla, sest nagu uuemad teated jutustawad, ei lähe Saksamaal ja Austrial korda bulgarlasi sõjakäiguks Saloniki wastu waimustada. Bulgaria wägesid olla Thrakias wast kõigest 8000 mehe ümber. Türgi wäed on Erserumi õnnetuse järele Saloniki rinnalt üsna kadunud ja ka sakslastel ja austerlastel ei olla sääl suuri jõudusid. Siis ei ole ime, et liitlased silmapilku tarwitasid ja omalt poolt pääle tungima hakkasid.

Kirjandusest.

Uued määrused walgepileti meeste uuesti järelwatamise kohta. Järelwaatamise seadus ja siseministri ringkiri. Ümber pannud **A. Lossmann**. E. K. ü. „Post." trükk. 16 lhk., hind 15 kop.

Riigiwolikogu awaldas minewal aastal soowi, et sõjawägede täiendamiseks mitte wiimaste aastate 1. järgu maakaitsewäelisi ei wõetaks, waid 2. järgu ratnika nooremateſt aastateä, ja et ka need uuesti järel waadataks, kes rahu ajal wäe teenistuseks kõlbmataks on tunnistatud. Kui walgepileti-uuesti järelwaatuse kohta sellekohane seadus wastu wõeti, töötas ministrite nõukogu uuesti järelwaatamise kohta määrused wälja ja warsti selle järele ilmus ka siseministri ringkiri, mis Kõigekõrgemalt poolt 8. now. m. a. kinnitati.

Walgepileti meeste järelewaatust on ligemal ajal oodata. Praegu ilmus trükis wäikene raamatukene, kus ajakirjaniku A. Lossmanni tõlkes walgepileti-meeste kohta käiwad määrused ja juhtkirjad on awaldatud. Et sarnase raamatu ilmumine tarwilik, näitab juba see asjaolu, et ajalehe toimetustelt õige sagedasti walgepileti-meeste määrunste kohta järele päritakse. Sellepärast wõib seda raamatut kõigile neile, kelle kohta need määrused käiwad, soowitada, kus terwe rida tarwilikka näpunäited leidub. Nimetame ainult määrusi arsti-tunnistuste kohta, mida uuesti järelewaadatawatel õigus omale nõutada on ja mida wäeteenistuse kommisjonid tähele panema peawad, kuna walgepileti mehed järelkatsumiseks mitte haigemajadesse ega kubermangu kommisjonidesse uuesti järelewaatamiseks ei saadeta. Tõlge on täpipäälselt ja korralikult tehtud. R.

Toimetusele saadetud kirjandus.

Ежегодникъ Балтійскаго Общества поощренія культуры Болотъ 1914. Выпускъ 1: I. Краткій освѣдомительный отчетъ о дѣятельности Балтійскаго Общества поощренія культуры болотъ. 2. Строеніе болотъ въ предѣлахъ болотной опытной станціи Тома, А. Г. фонъ-Фегезакъ, завѣдывающій Опытной Станціей (съ приложеніемъ сутуаціоннаго плана и карты профилей въ краскахъ). Tartus Laakmann trükk 1915, 48 lht.

Eesti Rahwa Museumi liikmetele

saadeti aastakoosoleku kutsed ära. Kuna mõnede liikmete adress tundmata on, siis pidid need teatest ilma jääma. Koosolek on 19. weebr. k. 10 hom. Museumi ruumides (Gildi u. 8). Tuletame Museumist ainelisselt toetawatele seltsidele meele, et neil õigus on tegewliikmete kogust oma asemiku kaudu hääleõigusega osa wõtta ja loodame, et seda õigust tarwitamata ei jäeta.

Toetusmaks, mis õiguse annab asemikku saata, on 10 rbl. neil seltsidel, kelle liikmete arw alla 100; edasi tõuseb toetussumma iga liikme päält 10 kop. wõrra kuni 25 rbl. Nii siis tuleks seltsidel, kellel 250 ja rohkem liikmeid on, 25 rbl. aastas maksta. Kuna Museumi sissetulekud sõja läbi õige kokku on kuiwanud, siis julgeb Museumi juhatus loota, et liikmed ja seltsid, kellel weel liikme- ja toetusraha maksmata, oma pääle wõetud kohuseid peatselt Museumile ära tasuksid ja uusi liikmeid ja toetajaid kaasa tooksid.

E. R. Museumi juhatus.

Kuidas Wene
poolest Saksa

Hiljuti sai keegi ü läbi libisenud kirja järg

„Südame pääl oleks ei jatku juhust seda õnne. Kui see aga üles mine oodata. Palun se Teie minu kirjadest wast witate, nime mitte nime köik nii peenelt teada, m et imestama peab. Nal lisele ilmale nii siledalt wangide elu ette kõnelt olekſime meie ütlemata Sellejuures käiwad nad ber, kuidas ainult üks damega inimene seda teh pekseti ja kuidas meie la lad ja kund magama pi annud nad ühtegi p ehitamiseks. Pidime m ja lusikaga kiwise maa wõeti ära). Sellest kõik teada. Nüüd on need kaudu on köik korras. See ei keela aga niisugu meil hiljuti oli. Wenel käsu pääle töösse. See et nad Saksa keeli ant Kohe toodi püssimehed, tuta püssidega parema peksma halkasid. Ühe lane püssi puruks. Tei ger ilma lõunasöögita, e oleku oli juhtunud kõha jad tsiwilametnikud ikkagi weel. Kõige rast kannatada. Lehtedest Saksa wangid sedasama soldatid. Mispärast a sea toitu? Jumala eest wõib sundida siinset solt muud, kui kastani jahu sees keedetud. Mina e midagi. Kahju, et ruun kene on. Kellel raha o lööb läbi."

Wäljaandja cand. ju
Wastutaw toimetaja
Дозволено военн
Юрьевъ, 6-го ф

Peetri kiriku koori
erakorraline harjutus **homme** kell 5 p. l.
J. Simm.

Endine
Liiberi pood,
Holmi uulitsas nr. 3 on ära kürida, kahe kuiwa keldriga ja hoowi ruumiga, sõõlsamas wõib ka üks hää tunnistustega majahoidja kes ka tõidab ööswahi kohuseid, kohta saada lähemat teatust Wennad J. ja L. Kropmann Raatuse uul. nr. 5.

Ühe-hobuse
woorimehe troska
on müüa. Karlowa uul. 81 k. 1.

Koorelahutaja
Wähe pruugitud on odawasti müüa Lootuse uul. 14 järel küsida poodist.

Pruugitud klawer
odawasti müüa Fortuna uul. nr. 43, k. 1.

Linna maja
hästi käidawas uulitsas, on juhtumisi müüa 6000 rbl. eest. Wäljamaks 2500 rbl. Praegune üür 1056 rbl. aastas. Kangro ja Ko. kontor, Suurturg 8.

Talukoht
12 wersta Tartust on häädel tingimistel müüa ühes kõige täielise inwentariga 17.000 rbl. eest. Talu suurus 204 wak., millest 85 wak. põldu, 60 w. heinamaad, 10 wak. metsa, turbasoo j. n. e. Jõgi omas krundis. Kangro ja Ko. kontor, Suurturg 8.

Продается
грамофонъ
и пластинки, Лодейная 19-а, кв. 12, отъ 12 ч. до 2.

Üksiteenijad
Wene keelega leiawad häid kohtasid Kangro ja Ko kontor Suurturg nr. 8.

Häade tunnistustega
poodipoiss
kes kroonnteenistusest wabastatud on, wõib ennast üles anda Tubaka kaupl. Dukat, B. Pigit Tartus, Suurel-Turul 12.

Üks tubli naesterahwas
wõib passimise ja majahoidja kohta leida. Petrogradi uul. 103 k. 2 kella 4—6.

Tütarlapsed,
kes õmbluse tööd õppida tahawad, wõiwad endid üles anda Kroonuaia uul. 21 k. 8.

Kodu
õmblejat ja majahoidjat
kes wäljast käib on tarwis Tähe uul. 71 k. 1.

Wenemaale tarwitatakse kohe
aiapoissi
kaupluse koha pääle. Wene keel on tarwilik; esimese kuu palk on 12 rubla ja prii ülespidamine. Adress: Петроградской губ. гор. Луга. Покровская ул 15 Я. Сеотсъ.

Bonnet,
wenelast, ehk eestlast, kes wäga hääd Wene keelt räägib, on kohe tarwis Kangro ja Ko kontor, Suurturg nr. 8.

Kingsepad
leiawad igal ajal kestwat teenistust. Tööpalk naister. kingade päält 190 kop. Korter maksuta elamiseks. Teateid saab Tallinnast, Wäike Pärnu uul. nr. 36 Saapakauplus „Normal".

Osaw
lakei
wõib kohe kohta leida. „Baltika" kontor, Kääni uul. 2.

== **Wallam**

Worbuse wallas 1916 a. on: Õigeusulist usulistel 4 rbl. 10 kop. Wabatahtlik ma pääle selle on sisienõudmine sunduslik, jaid nüüd kohe oma wallamaks ära maks

Wallama

Tähtwere wallas 1916 a. on: Õigeusuli riusulistel 5 rbl. 50 kop. Wabatahtlik s. a., pääle selle sisienõudmine sunduslik maksjaid nüüd kohe oma wallamaks ära

Jurjewi linna tapamaja soowitab häädi igasuguste loomade, lindude ja kalade sõõ

Teadusliste järelkatsumiste põhjal sisaldab
wett . . . . .
kuiwi olluseid . . . .
tuha olluseid . . . .
lämmastiku . . . .
proteiniid . . . .
kergesti sulawaid munawalge osa
raswa . . . .

Worstipoodi on kohe
meester. müüjat
tarwis. Palk 30—40 rbl. kuu. Üles anda „Baltika" kontori, Küüni uul. 2.

Korralikku nooremat
tüdrukut
tarwitakse üksiteenijaks. Riia uul. nr. 9.

Lukusepad ja õpipoisi
on tarwis Tähtwere uul. nr. 8.

Wanemat aiapoissi
on kohe Wenemaale suure mõisa pääle tarwis palk 20—25 rbl. kuus. Olemas on wirsiku, aprikosi ja ploomi ajamise majad, teppiõ puntrad jne. Küsida pühap. 7. stp. Erne uul nr. 19. Kitsas.

15 aastast
tüdrukut
tarwitatakse maale perenaese abiliseks. Kirjad palutakse sisse wiia Postimehe kontori 1-2—3 all. Soowitaw maalt.

Tarwitan oma õmbluse töötuppa
õpilast,
juurdelõikust ja joonistust õpetatakse uuema moodu järele wäga korralikult. Wana-Kastani uul. 1, k. 1. Matzkewitsch.

Ropka walla- ja kohtukirjutaja soowib
abilist ja õpilast.
Tingimised läusõnal ehk kirjalikult. Soowitawam isiklikul ilmuda. — Ropkas, M. Lindsi.

Реалистъ
6-го класса репетируетъ и готовитъ къ вступительнымъ экзаменамъ. Ратушная ул. 10, кв. 4.

Студентъ Унив., русскій (экстернъ при округѣ), готовитъ на аттест. зрѣл., клас. чин., аптекар. учен.-цы и репетируетъ по всѣмъ пред. ср. учеб. зав. Ускоренная подготовка на вольноопредѣл. I и II раз. и въ военныя училища. Екатерининск. 4, кв. 6. Вид. 10—12 и 2—4 дня.

Студентъ
готовитъ и репетируетъ по предметамъ сред. уч. завед. Спеціально: русск., матем., латынь. Адресъ: Розовая 45 кв. 6. Зархъ.

Naesterahwas,
häade tunnistustega, otsib kohta wäikese laste juurde, linna ehk maale, Lihapoodi uul. nr. 4.

4. weebruaril 1916 kell 7 õhtul lahkus waikselt siit ilmast 73 aasta wanaduses meie unustamata isa ja wanaisa

Tõnis Tamm.

Matmine Tarwastu surnuaiale kesknädali, 10. weebr. kell 3 p. l.

Leinajad lapsed ja lastelapsed.

Teisipäewal, 9. weebruaril 1916.

WANEMUISE SAALIS

Läti ooperi- ja kontserdi laulja

Maiwine Wiegner - Grünberg'i

25 -aastase kunstniku tegewuse

JUUBELI-KONTSERT

A. Kalnini (klawer) ja **segakoori kaastegewusel** hra **S. Erdmani** juhatusel,

Tartu Läti sõjapõgenejatele abiandmise komitee hääks.

Teiste numbrite seast, iseäranis tähelepanemise wäärt:

Lihgo-laulud.

Wana-Läti pulmapidu rahwariietes ! ! !

Hakatus kell 8½ õhtu.

Piletite eelmüük **POSTIMEHE** raamatukauplises ja Läti komitee büros, Filosofi uul. nr. 11, ning kontserdi õhtul kella 6 pääle Wanemuise kassas.

Piletid 35 k. kuni 3 rbl. 10 kop.

Pühapäewal, 14. weebruaril 1916 a. kell 6 õhtul on Tal. Eesti Lastekaswatuse Seltsi ruumides (W. Arehna uul. nr. 11)

Tallinna Laewa - Ühisuse pääkoosolek

Kõiki neid liikmeid, kellel wõimalik ei ole koosolekule ilmuda, palume endi wolitused nendele liikmetele edasi anda, kes koosolekule tulewad.

Uus raamat

Suur ilmasõda 1914—1915

16 pildiga. Pääladu Tartus „Postimehe" raamatukauplises. Saada igast paiknast raamatukauplusest. Walgas, Walga „Postimehe" raamatukauplises. Hind 60 kop. Kes raamatu hinna marikides Tartu wäljaandja kätte saadab (r. Юрьевъ, Лифл. Аллейная 32, A. Юргенштейнъ) sellele saadetakse raamat ilma postitututa koju kätte.

Mõni tuhat

mullatöölist, puusepa, kiwilõhkujat ja paekiwi töölist, wõiwad olla sinise- ja walge passi mehed, on kohe tarwis töode juurde. Tähtis töö, hinnad wäga kõrged. Järele küsida J. Pärtseli kontoristi, **Tallinnas, Wäikse Karja uul. nr. 1, krt. 2.**

Nädala pärast tuleb uus raamat müügile:

Г. И. Виграбъ, Прибалтійскіе нѣмцы.

Ихъ отношеніе къ русской государственности и къ коренному населенію края въ прошломъ и настоящемъ. V+188 leheküige, hind 1 rbl. 10 kop. Saada E. K. Üh. Postimehe kauplusest.

Tantsukunsti-kool. — Wõtan peolaasta eelwiimasele

tantsu-kursusele

noodis tantsude tarwis, kui ka masurka-kursusele weel kuni 10. weebr. wastu, igapäew kl. 12—1 ja kl. 3—4, Petrogradi uul. nr. 59. Eraõundisid saab igapäew. **Karl Helmer.**

Pruun pakkimise paber

on pärale jõudnud. Odawasti saada Räpina paberikauplusest, Uueturu uul. nr. 15.

---

5. weebruaril kl. 1. lõunal lahkus 6½ aastas raske haigusе läbi meie unustamata pojake

Arnold Peddaja.

Matmine pühap. 7. weebr. kell 4 p. l. Aleksandri uulitsa haigemajast uute Peetri surnuaeda, Tallinna tee ääres.

Leinajad wanemad ja õde.

Wanemuise teater

Laupäewal, 6. weebr. kell 9 õhtu

MAA.

Pühapäewal, 7. weebr. kell 9 õhtu

Robert ja Bertram.

Tartu Eesti Käsitööliste Abiandm. Seltsi ajutine

torter

on müüd

Sõõgiturul nr. 3,

2 korral, „Belgia" theemaja ruumides. Eestseifus. 6

Kõikjuguseid

pudelid

ostab ja maksab hääd hinda, iga päew kl. 3—5. Pann'i limonadi- ja mõdu tehas, Holmi uul. nr. 24.

Rukkid ja otre

ostab kõrgema hinnaga Karlowa auruwesti Tähe uul. 96. Telefon 399. J. Toom. 136

Äridele

soowitame ilma wahetajata

hääde tunnistuste ja soowitustega mees- ja nais- ametnikka:

raamatupidajaid,
müüjaid, 6
kassapidajaid,
ladu ülewaatajaid,
proowi reisijaid ja

igasugu kontori ametnikka ja ka lihtteenijaid

Kangro ja Ko. wahetalituse kontor

Tartus, Suurturg 8. Tel. 265

Ümbrikka

suurel arwul müüdakse. Шладде и Ко. Рига, Бремерская ул. д. № 7. 6

Wäike ilus talukoht

Eestimaal, mere kaldal, kuulus suwitus koht, ligi 40 wak. kruudiga, on häädel tingimistel põllupanga abil müüa 5000 r. eest. Talul on hääd kiwist hooned, puust suwitus maja, jää keller jne. Kangro ja Ko kontor, Tartus, Suurturg 8. 6

Talukoht

rendile anda hääde tingimistega. Kaupa tehaks sõõlsames Haaslawel. Pitrilombt omanik Juulie Haagel. 6

Olen kroonuteenistusest wabastatud ja wõtan jälle

tellimisi wastu

kõikjugu meeste ja naesterahwa riiete ja ka uniwormi riiete pääle. Lupatlikult rättsepmeister J. Sikkasto. Riia uul. nr. 32-a. 6

Wäga hääd 6

wahukoort

wärskelt oma pimatalitusest. Wõetakse tellimisi wastu. Tähe u. 67, Elisabethi u. nurgal. Kukus.

Soowitakse kohe hää hinna eest osta suurt sulgist

aluspatja 6

ehk sulgist madrasid ani ehk teiste kodulindude sulgedest. Kellel müüa on palun kirjalikult teatada selle lehe tal. S. S. all.

Elan müüd

Aleksandri uul. 16.
Potsepp Tolmats.

Musta ja wärwilist puuwillast

lõnga

müüb K. Tomasson. Tartus, Kiwi uul. nr. 7.

Puukruwisid

½, 5/8, 3/4, 7/8, 1-a toll pikad on saada Kalamehe (Laatjaretti) uul. № 36 k. 11, tislerі juurest.

Wähe kantud

naesterahwa-riided

on müüa Lootuse uul. nr. 6, k. 4.

Hää

regi

on müüa, Kiwi uul. nr. 5/7.

Sõnnikut

ostetakse Kartuli uul. nr. 13.

Olen saanud ja soowitan äädika

ekstrakti

nii sama ka weini äädikat. K. Blaubergi kaupl. Tähe uul. nr. 63.

Würtsipood

ära anda Petrogradi uul. nr. 19.

Kuiwi

kaseputid

on weel 10 sülda korraga müüa. Kildjärwe, Rihmal.

Prima

soowitakse saada mõisast hää hinna eest. Адр. Петр. оградъ, Фонтанка 133. Молочный складъ,

---

Talukohad

on rendile anda linna ligidal, põllutöö masinatega. Tartus, Petrogradi uul. nr. 89. Majaomanik, kella 9—2.

Olen saanud ja

soowitan:

Petroleumi à 3 rbl. puud.
Masina õli à 5 „ „
Rasia à 2 „ „
Suuremal müüdul ostjatele hinnaalandus. Palun tühjad waadid tuua. K. G. Kaddak Rakkes.

Eesel ja siga

müüa Kiwi uul. 63, küsida aednikult.

Noor terwe jooksja

hobune

odawasti müüa. Olwas J. Tuul.

---

3 hobust

on müüa Petrogradi u. wõõrastemaja Tartu.

Ära saab müüdud

woodi linasid ja läterätikuid, laua lamp ja sulepadi. Karlowa uul. 68, k. 5, 1 trepp üles.

Pagariärі E. Voening ostab hääd

rukki püüli jahu.

Uuetur uul. 19.

Odawasti on suur

gummipuu müüa.

Lootuse u. 9, k. 12, kodus kella 2—3 p. l.

Ruumikas tuba

laheda hobuseruumiga ehk ilma üürile anda. Meltsiweski uul. 23.

Suur **nadast sumadan** ja poisikeste linased ja mustad suwepluused on müüa, Riia uul. 55, kort. 4.

Koht on rendile

ehk pooletera pääle anda kõige odawama tingimistega. Kaupa teeb Saare wallas Eduard Annus Mäestsa talus.

Seebikiwi

on saada Pihkwa u. 10, wastu postijaama G. Rüütli.

Osta soowitakse kohe pruugitud decimal kaalu, 10—26 puuda. Üles anda Õnne uul. 18: 19, k. 7, sõõlsamas on ka müüa wähe wask teemasin ja linoleumi 12½ arsj. pitk, 3 arsj. lai.

Kana

on tulnud Jõnese u. 1. Omanik saab tuua, kulu eest kätte majaomanikult.

Ilus korter

2 toa ja köögiga on üürile anda mõõbliga ehk ilma. Pargi uul. nr. 1, k. 1.

Ilus

naesterahwa palitu

on müüa. Turu u. 24, k. 2.

Kunst käsitöö ja juurdelõikuse koolis

wõetakse weel uusi õpilasi wastu. Õpetusi antakse rõõsu, kleidi, ülikiite e kõigete joonistusjes ja juurdelõikuses kõige uuema parima kerge õpewiisi järel. Kursus on 3 nädl. maks 8 rbl. Koolis antakse ka õpetust kunst ja lihtkäsitöödes. Tööd ja programm on näha. Töö materjal on koolis saadawal. Riia u. 17. R. Hoberg.

Eht pidu

kastor ülikond

on sõjawäeteenistusesse mineku pärast odawasti müüa. Pihkwa uul. 35, k. 2.

Piim

antakse rendi pääle, 6½ kop. toop, taulsjon 5-0 rbl. 1 maist 1916 a. alates Plaskowitschi mõisas 15 wersta Petseri jaamast. Piima wõib 3 mõisast weel juurde saada. Lähemat järg. adressi all: Г-ну управляющему им. Плаксвичи, Псковск. уѣзда, чр. ст. Печеры.

Wetsweski

Wenemaale soowin rentida. — Üles anda Kangro ja Ko kontor, Tartus, Suurturg 8. 6

Osta soowitakse wähe pruugitud

puutöösтuse masinaid

kui: Bandsaagesid,
hööwlimasinaid,
fräsmasinaid,
seumerid j. n. e.

— kui ka masinaid metallitööstuse jaoks: —

treipinkisid,
puurmasinaid j. n. e.

J. Haubner'i

masinawabrik Jurjewis, **Jaama uul. nr. 42,** kõnetraat 97.

:: Ilmub G. Wihgrabi raamat ::

Прибалтійскіе нѣмцы - Baltimaa sakslased -

188 leheküige ja IV. — Wäljaandja ladu:

Т-во Н. П. Карбасниковъ

Petrogradis, Gostinnõi dwor nr. 19.

Puutõõtajaid

tarwitat. Eestimaa mõisate pääle, pikemaks ajaks, waksali ligidal, prikorter, wana meis, parem tööhind kui teiste mõisate tehwa metsa pääle, raiutud 50 sülla päält 3 rbl. sõiduroha Tartust on palju mehi sääl tööl. Kandeldud töölised äraõõt 7. weebr. kl. 6 p. l., järgmine äraõõt 11. weebr. Kaupa teeb nende sama mõisate ülemmetsaherra, Tähe u. 74, kr. 8.

Minu tunstõõtöö- joonistuse ja maalimise tunnid on alanud.

Õpetan lühikese ajaga täiesti selgeks kõigete joonistusi ja juurelõigeт kõige uuema methodi järele. Meester- ja naesterahwa pesud, kleidid ja ülikiided. Need kes juurelõigetes õppimise lõpetawad, saawad waltsise tubaga sellekohaje tunnistuse ja wõiwad pärast ise õpetust anda. Õpilasi wõetakse weel wastu. Aleksandri u. 16.

Pr. E. Tolmats.

---

1. märtsil j. a. on Petrogradis riigipangas

suur rahaline loosimine

järgm. wõitudega: 1 w. 200.000 rbl. 1 w. 75.000 rbl., 1 w 40.000 rbl., 1 w. 25.000 rbl. 3 à 10.000 rbl., 5 à 8000 rbl., 8 à 5000 rbl., 20 à 1000 rbl., 260 à 500 rbl.

Kes kuni 28. weebr. 1 r. 70 k fisse saadab, sellele saadetakse pil. kohe kätte, mis õiguse annab 1/10 osa wõidu pääle.

Wõit saab rahas makstud ja postiga kätte saadetud. Wõitude nr. ilmuwad ajalehtedes ja tabeli saab ka igaüks 20. märtsil. Hind wõib ka marikides olla. Tel adress: Довѣр. банк. дома М. И. Яама Валкъ, Лифл. Романовская ул. 36. Kohalikud ja ümbruskonna elanikud wõiwad pil. tje ära wiia Jurjewis, Aleksandri uul. nr. 5 (Estonia kaupl ja wärawa wahel).

Hääks sõnnikuks on

purukasti sisu,

kus aiawilja, sõõgi jätiste ja tuhasegu tasu eest ära wedada, Aleksandri u. 3.

Ilmunud ja raamatukpl. saada:

Määrused walge pileti meeste uuesti järelwaatamise kohta.

Hind 15 kop. Tellida wõib „Postimehe" ramtkp. Tartus.

Ilmus A. Kitzberg

Külajutud I.

autori näopildiga ja Fr. Tuglas'e essõnaga. **Hind 1 rbl.**

Sõjapõgeneja

hobune

antakse võõrastele eest töö pääle. Tähe uul. 111, k. 14. Karp.

Kaks hästi heitud

klaweri

on 110 r. ja 45 rbl. eest müüa. Petrogradi uul. 30, k. 3.

Tuba

on wälja üürida hobuse ruumidega. Jõe uul. 8.

1½ wak. hääd maad

Jurjewi Weeriku alewi juures, eemal elamise pärast, pikema aja pääle kohe edasi anda. Ka on 25 w. mitm. seltsi hää seemne karjaid müüa. Kaupa tehakse 7—10 weebr. Jurj. Peetri u. 28, k. 5. R.

Ilus talukoht

7 wersta Tartust, Emajõe kaldal, ilusa kuusemetsaga on kohe müüa. Ülem. teat. saab Wene uul 2, raamatukauplusest.

Soowin osta

de-simalkaalu.

Raatuse uul. 67.

Tüdrukut

tarwis. Kaupa teh. 8 weebr. Petrogradi u. 10. „Paris" kl. 11.

Õpilane

wõib kohta leida kullassepa ärisse, Promenadi uul. nr. 3.

K. Sepp.

Kohta

wõimad kohe saada:

walitsejad,
abiwalitsejad,
futtermeistrid,
karjamehed,
aednikud,
aidamehed, 6
sepad,
kubjad
j. n. e. j. n. e.

Baltika kontor

Küüni uul. 2, Jurjewis,
Kõnetraat — 180.

Салонъ дамской обуви въ Москвѣ.

Tublid töötegijad

leiawad kindlat teenistust ja korterit. Lähemat kirjalitult. А. С. Оманъ, Москва. Б. Дмитровка д. 15, кв. 11. 6

Pühapäewal, 7. weebr. palgatakse Eestimaa wõõrastemajas, Kiwi uul. nr. 8 Kawastu mõisasse

masinamehi.

Mõisawalitsus.

Rättsepa töölisi

meesterahwa töode pääle, aasta läbi töö, tarwilab J. Kuiwas. Walgas.

Mööbli tislerid

ja wanemat õpipoisi on tarwis pikema aja pääle, Aleksandri u. nr. 41-a.

Otsitakse

talitajat

Turu uul. nr. 24, k. 1.

Töötseest

tarwis mõõdunabrikusse Kalda uul. nr. 5

G. Zirki trükikoda tarwitab

ladujat

ja korralikku poisiteist õpilasteis.

---

2 wilsatat poisi

leiawad kohta lehtede kandmise pääle ja õhtu platside nõõtamiseks teater Apollos.

Aednik

(poissmees) leiab kohe hääd kohta Kangro ja Ko. kontor, Suurturg nr. 8.

Punwedajaid

Kärna-Jaki metsast Tartu linna tarwitab majaom. antikude sellis. Üles anda 3 Laeuts-Hoiu Ühis. Suurturg 8, ehk E. Kiwastiku juures. Wana u 8.

Korralik naisemees

leiab majahoidja kohta. Teatust saab E. Schulz. Wana uul. 16, kella 10—2.

Karjatüdrukut

on tarwis. Järele küsida Holmi uul. 24.

Alapoissi

on kohe tarwis Petrogradi, kes seda tööd tunneb ja Wene keelt mõistab. Lähem. teat. saab Tüg. u. 23, hoowi pääl majast.

Majahoidjat

korralikku, ilma ostera, on tarwis. Jaama u. 8).

Tüdrukut

on tarwis maale. Teatust wõõrastem. „Odessa", wastu Kaubahoowi, pühap 7 weebr. kl. 1 l.

Odatud sidumise nõõr (Windsfaden) on pärale jõudnud. Kaubahoow nr. 23, B. Kossin.

Kingsepa õpipoisi

kes tööd tunneb, on tarwis hää palga eest. Tähe uul. 89 k. 1 saal on peaaegu kõige hääd kalt jaapaid odawasti müüa.

Maahoidja

wõib pühkimise eest korterit saada Aleksandri uul. 43-a hoowi pääl ajas.

Lubja wabriku

tõõmehed ja mõisa sulased saawad hää palga eest teenistust Tallinnamaal, Tamsalu mõisas. Kaupa tehakse 6 ja 7 weebr. Liwadia wõõrastemajas, Kalamehe uul Tartus

---

Tarwitatakse kohe

majahoidjat,

kes ka hobuse tahtuse oma pääle wõtab. Korter prii, palk kokkulepimise järele. Maarja uul. nr. 31 Lähemad tingimised

---

Aus

hobusemees

poissmees, leiab kestwat teenistust Põik uul. 6 L. Mirwitze kontor

---

Hambaarst Klara Kat

Suurel turul nr. 10, k.
Kunstlikud hambad

Hamba-a

O. Wieckber

Gildi uul. nr. 1, II. korral.
tunnid 11—2 ja 4—6.

Hamba-a

Alma Paris.

Lutsu uul. 24, k.6. Jaani kõrwal. Kõnet. 10—1 ja 3

Hamba-ars

G. Teaberg

(18 a. praktikaga, Riias) Ma mõisa uul. 24.

Juuste, näo, pää ja kehа

ilu ja puhta

eest hoolitsemine (kosmetika hastan nahka plekkidest, mõõr ja kortsudest.

Emilie Lepp

Holmi u 7, k. 3, kõnet. 11— 4—5 p. l.

Kodumaalt lahkudes kroonuteenistusesse mi jätan kõiki ametiwend

tuttawaid

jumalaga

Wold. Jäge

Kodumaalt lahkudes sakslasi „uduma" mi jätan kõiki sugulasi, t waid ja sõpru

jumalaga

G. Aint

(William de To

Kodumaalt lahkudes ja wäljale minnes, jätan kõiki sugulasi, sõpru ja tutta südamlikult

jumalaga !

Gustaw Marus Taaral

Sõjawäljale minnes. oma wanemaid, õde-n sugulasi ja tuttawaid

jumalaga

H. Tedder Lustiwe

Taaralinnas 5/II 16.

Taaralinnast lahkudes dukollet kaitsema minnes. wanemaid, sugulasi, sõpru tawaid ja nimelt koduma dusid südamlikult

jällenägemisen

August Lall Tar

II. järgu ratnikuna sõjas sõites jätab Jaan Kübarsep wastust warnjast kõiki tut sõpru, naist ja lapsi

jumalaga.

Tertwitame

kroonuteenistusest kõiki ja tuttawaid, ning palu meile kirjutada. Hugo J. wa Waralt ja Jaan W Worbusest. Meie adres rop. Juya, 1 зап. арт рійскій дивизіонъ, 1 10 взводъ.

Läksin tõugu w lge selja ja pääga ja küüniteste

jahikoer on kadu

Palutakse waewatasu eest Tartusse, Wa i raawi uul proj. Monteusfelt maja-se.

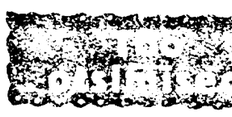

R. K. M. K. õhtune, selt kursuselt annab

klaweri tunde.

Aleksandri u. 29, k. 2. ko 10—12 ja 4—6 p. l. Si hoowist.

Kitarre ja mando

pääl õpetan mängima tuhkeje ajaga. Kiwi u. 25

Teen igasugu

mõõtmisi

ja õpetan masina pääl kir Tähe u. 57, k. 9. E. P

Günm. 6 kl.

h r. nein

soowib naisloodusõpetaja kakl. jlt. „S. T" all.

Mõisa asjatundja

praker, kes ka tahe kubu wäljale kõige tohtlikku tee nuntenistusest waba, ole

meelest a

ehk mind teist ameti k 5. jan koha soowitame taju. Черновъ Уточная Adolph Willo.

Печатать разрѣшено полиціею, Юрьевъ — 6-го февраля 1916 г. — Trükitud „Postimehe" trükikojas Tartus.